



ב"ה • ערב שבת קודש פרשת ויחי - חזק • י"ג טבת ה'תשפ"ב

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

א'תכ"ח

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת השבוע • הלכות,
מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים • יומנים ותאריכי
חב"ד • שניים מקרא ואחד תרגום



...לאמיתו של דבר אין חילוק בין הרביים:

לכל רבי יש עניין מיוחד שלו, וביחד עם זה, הרי הוא גם "ממלא מקום אבותיו", היינו, שממלא את כל המקום (כל פרטי העניינים) של אבותיו ללא חסרון כלל (שהרי אם יש חסרון בפרט אחד, אינו "ממלא מקום" ביחס לפרט זה).

...ואדרבה: נוסף לכך שכל רבי הוא "ממלא מקום אבותיו" בכל העניינים - מיתוסף אצלו עוד עניין שלפני זה לא היה בגלוי (ויתכן שלפני זה לא היה בכלל, אבל, לנו נוגע רק שלפני זה לא היה בגלוי). ולכן, אנו אין לנו אלא הנשיא שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, שלהיותו "ממלא מקום אבותיו" הרי הוא כולל את כל הרביים, ולא עוד אלא שעל-ידו מיתוסף עוד עניין שלא נתגלה עד לדורנו זה - קרוב לביאת המשיח - "יפוצו מעינותיך חוצה" באופן שלא היה כמותו בכל הדורות שלפני זה!

(תורת מנחם ח"ב עמ' 221 ואילך)



4 < דבר מלכות • 8 < גאולה ומשיח • 9 < ניצוצי רבי • 13 < הזמן גרמא • 15 < ממעיני החסידות
 17 < יומן מבית חיינו • 18 < עת לדעת • 19 < הילולת הרמב"ם • 22 < לוח השבוע • 24 < שניים
 מקרא ואחד תרגום

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן זריחה	זמן ציאת ותפילין	זמן ק"ש	סוף חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ג בטבת	5.17	4.29	5.40	5.40	9.04	11.37	12.07	4.38.3	5.05
ש"ק, י"ד בטבת	5.18	4.30	5.40	5.40	9.05	11.37	12.07	4.38.7	5.05
א', ט"ו בטבת	5.19	4.30	5.41	5.41	9.05	11.38	12.08	4.39.1	5.06
ב', ט"ז בטבת	5.19	4.31	5.42	5.42	9.06	11.38	12.08	4.39.6	5.06
ג', י"ז בטבת	5.20	4.31	5.42	5.42	9.06	11.39	12.09	4.40.0	5.07
ד', י"ח בטבת	5.20	4.32	5.43	5.43	9.07	11.39	12.09	4.40.5	5.07
ה', י"ט בטבת	5.21	4.32	5.43	5.43	9.07	11.40	12.10	4.41.1	5.08
ו', כ' בטבת	5.21	4.33	5.44	5.44	9.08	11.40	12.10	4.41.6	5.08

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
ויחי	15:58	17:17	16:19	17:19	16:06	17:16	16:21	17:20
שמות	16:01	17:21	16:22	17:22	16:09	17:20	16:24	17:23

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט,

אליהו קעניג, אברהם מרינובסקי, מנחם מענדל שייקביץ

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

ISSN 7474-0793 • ניליון 1428

לזכות הרה"ח משה מאיר הכהן בן חנה להצלחה רבה ומופלאה בעבודת השליחות מתוך בריאות איתנה והרחבה

יוחי | לבקש ללא הרף: "ונשאתני ממצרים"!

- אבל הגלות אינו מקומו ומעמדו ומצבו האמיתי, ולכן מבקש הוא מהקב"ה - ומשביעו (כביכול) - "ונשאתני ממצרים" רצונו לצאת מהגלות!!
ואינו מסתפק בזה שכתוב ב"ספרים" אודות ביאת משיח והגאולה העתידה, אלא הוא בעצמו מבקש מהקב"ה - ללא הרף - על עניין הגאולה: "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים!" וגם לאחר שביקש זאת בתפלת מנחה, הרי בתפלת מעריב שלאחריה חוזר הוא ומבקש על עניין הגאולה, וכן הלאה. כלומר, שהוא מבקש ללא הרף - "ונשאתני ממצרים"!

(תורת מנחם תשמ"ג עמ' 771)

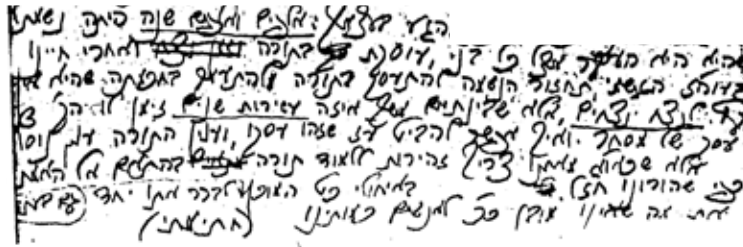
גם כאשר נמצאים במצרים בסוף זמן הגלות במעמד ומצב ד"ויחי" על-ידי הנהגה על-פי הוראת התורה, "בית תלמוד שמשם תצא הוראה", חס ושלום לחשוב שהגלות הוא המקום המתאים ליהודי, יהודים בגלות הם מעמד ומצב ד"בנים שגלו מעל שולחן אביהם!" ולכן, כל זמן שיהודי נמצא עדיין במצרים הרי הוא מכריז וצועק ללא הרף: "ונשאתני ממצרים!" - מה יש ליהודי להיות במצרים!?

...יהודי צריך לבקש ולצעוק להקב"ה ללא הרף - ונשאתני ממצרים!" הוא נמצא אמנם במעמד ומצב ד"ויחי", הוא לומד תורה ומקיים מצוות, נותן צדקה וכו'

הכתב והמכתב הארכת חיים - מצווה גדולה ורבה

לפינו חלק ממענה לאיש עסקים בתקופה שקדמה לנשיאות ששאל את הרבי מספר שאלות בקשר לנכתב בחוברת 'שיחות לנוער' (באנגלית). את מכתבו טייג בבקשה מהרבי, כי אם ההערות אינם במקום, הוא מבקש שהרבי יאמר לו זאת, על מנת שידע שעליו להתמקד בעסקיו ולא בדברי תורה.

הגע בעצמך: אלפים ואלפי שנה הייתה נשמתו, שהיא היא העיקר אצל כל בני ישראל, עוסקת בתורה, ואחרי חיינו בעולם הזה הגשמי תחזור הנשמה להתעסק בתורה ולהתעמק בחכמתה שהיא אין קץ לנצח נצחים, אלא שבינתיים



במשך איזה עשיריות שנים זימן לו הקדוש ברוך הוא עסק של מסחר. ואיך אפשר להביט על זה שזהו עסקו, ועניין התורה עניין נוסף!?
אלא שכל אחד ואחד מאתנו צריך זהירות ללמוד תורה בהתאם אל האמת, כפי שהורונו חז"ל.

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ג בטבת ה'תשפ"ב - כ' בטבת ה'תשפ"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ג בטבת	הל' שגגות פרק ג-ה.	הל' עבודת יום הכפורים פרק ד.	מ"ע ע.
ש"ק	י"ד בטבת	פרק ו-ח.	פרק ה.	מ"ע ע.
א'	ט"ו בטבת	פרק ט-יא.	הל' מעילה... בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע עא.
ב'	ט"ז בטבת	פרק יב-יד.	פרק ב.	מ"ע עב.
ג'	י"ז בטבת	פרק טו. הל' מחוסרי כפרה... בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ג.	מ"ע סח. עה. עו.
ד'	י"ח בטבת	פרק ג-ה.	פרק ד.	מ"ע עד. עז.
ה'	י"ט בטבת	הל' תמורה... בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ה.	מל"ת קו. מ"ע פז.
ו'	כ' בטבת	פרק ד. לב טהור וגו'. ספר טהרה והוא ספר עשירי... הל' טומאת מת... בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ו.	מל"ת קז. מ"ע קז.



חיות והוספה בעבודת הבורא

לימוד התורה וקיום המצוות צריך להיעשות מתוך "ויחי" - חיות והתלהבות • מדוע יש מניעות ועיכובים על קיום התורה והמצוות, הן מבפנים, מצד היצר, והן מבחוץ, מצד העולם?! • כשם שכאשר האדם גדל צורך הוא יותר מזון, כך כשהאדם גדל עליו 'לצרוך' יותר תורה ויותר מצוות • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א

נוסף לכך שחסר החיות בקיום המצווה, יכול להיות שבכלל לא יקיים את המצווה כדבעי, אלא להיפך כו', ולכן, יש צורך שאופן העבודה יהיה מתוך חיות. ובפרטיות יותר - לימוד התורה מתוך חיות; וכיוון ש"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"⁶, הרי מובן שהחיות בלימוד התורה פועלת חיות גם בקיום המצוות. ועד שעניין החיות צריך להיות החל מ"ראשית העבודה ועיקרה ושרשה", שזהו עניין קבלת העול (כדברי רבינו הזקן בתניא⁷), כיוון שעניין החיות הוא יסוד בעבודה.

[...] התיבה הראשונה בפרשתנו היא "ויחי", והיינו, שכל ענייני התורה והמצוות שנעשים על-ידי יהודי צריכים להיות מתוך חיות. והעניין בזה:

יהודי יכול לטעון ש"המעשה הוא העיקר"¹, וכיוון שהנהגתו במעשה בפועל היא באופן שמקיים תורה ומצוות, לא נוגע אם קיום התורה והמצוות הוא מתוך חיות, או שהחיות שלו היא בעניינים אחרים, כמו כדור רגל ("פוטבאָל"²), קריאת עיתונים, או אפילו עניינים שכליים יותר, ואילו בנוגע לענייני התורה והמצוות מסתפק בקיום במעשה בפועל בלבד, ללא חיות. ומוסיף לטעון, שגם אז הרי הוא במעמד ומצב שאינו רוצה ואינו יכול להיות נפרד מאלוקות (כפתגם רבינו הזקן³), וכפסק דין הרמב"ם⁴ שרצונו הפנימי של כל אחד מישראל הוא לקיים את רצון הקדוש-ברוך-הוא.

ועל זה באה ההוראה מפתחת הפרשה - שקיום התורה והמצוות צריך להיות באופן של "ויחי יעקב", מתוך חיות ולהט ("קאָך"), ולא מספיק קיום המצוות באופן של "מצות אנשים מלומדה"⁵, ללא חיות, שכן,

ב

וכאשר ההנהגה היא באופן ד"ויחי יעקב", אזי פועלים שגם "בארץ מצרים" ("ערוות הארץ") ישנו מבחר שנות חייו (כפירוש בעל הטורים), וכמרוז גם במה שכתוב "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", בגימטריא "טוב" (ולא רק ברמז, כבתורה שבכתב, אלא טוב הגלוי, כפי שנתגלה בתורה שבעל-פה), ויתירה מזה - לא רק שבע-עשרה, "טוב" פעם אחת, אלא טוב כפול - כמרוזם בתיבת "ויחי", בגימטריא ל"ד, שתי פעמים טוב, ובלשון חז"ל: "הוכפל בו כי טוב"⁸, "טוב לשמים וטוב לבריות"⁹.

ואין זה באופן ש"טוב לבריות" הוא עניין בפני עצמו

1. אבות פרק א משנה יז.

2. ראה ליקוטי-שיחות חלק יד עמ' 436 הערה 5.

3. ראה אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ חלק ד שפד (נעתק ב"היום יום" כה תמו). שם עמ' תקמו (נעתק ב"היום יום" כא סיוון). ועוד.

4. הלכות גירושין סוף פרק ב.

5. ישעיה כט, יג. וראה תניא פרק לט (נג, ב). ובכ"מ.

6. קידושין מ, ב. וש"נ.

7. ריש פרק מא.

8. בראשית-רבה פרשה ד, ו. הובא בפירוש רש"י על התורה בראשית א, ז.

9. קידושין מ, א.

”ויחי“:

אות ו' מורה על עניין ההוספה, כפי שמצינו בגמרא¹² (והובא בפירוש רש"י בכמה מקומות¹³) ש"וא"ו מוסיף על עניין ראשון.

[ולהעיר: לכאורה היה מקום לומר, שהוא"ו ד"ויחי" אינה מורה על הוספה, אלא עניינה הוא להפוך תיבת "יחי" מלשון עתיד ללשון עבר¹⁴. אבל, אי משום הא, היה הכתוב יכול לומר מלכתחילה בלשון עבר: יעקב

ו"טוב לשמים" הוא עניין בפני עצמו, אלא באופן ששניהם הם עניין אחד, והיינו, שלא דיי בכך שמצד טבעו הטוב עושה טובה לזולתו, אלא ההנהגה ד"טוב לבריות" צריכה להיות בגלל היותו "טוב לשמים" - כי, כאשר "טוב לבריות" הוא עניין בפני עצמו שנעשה מצד טבעו הטוב כו', הנה במקרה שעל-ידי-זה יחסר אצלו, ובשביל זה יצטרך לוותר על מציאותו כו', אזי ימנע מעשיית הטוב; מה שאין כן כאשר ה"טוב לבריות"

יהודי יכול לטעון ולשאול: מדוע יש לו מניעות ועיכובים והעלמות והסתרים על קיום התורה והמצוות, הן מבפנים הן מבחוץ?! הוא מוכן למלא את רצון הקב"ה, אבל מדוע צריך הדבר להגיע לו בקושי!?

חי במצרים כו' (ללא צורך בתוספת וא"ו כדי להפוך מעתיד לעבר). ועל כורחך צריך לומר, שהאות ו' ד"ויחי" מורה גם על עניין של הוספה. ועניינו בעבודה - שיהודי צריך תמיד להוסיף בקדושה.

ד

ובהקדמה:

יהודי יכול לטעון ולשאול¹⁵: מדוע יש לו מניעות ועיכובים והעלמות והסתרים על קיום התורה והמצוות, הן מבפנים, מצד ה"א-ל זר אשר בקרבך"¹⁶, והן מבחוץ, מצד העולם?! - הוא מוכן למלא את רצונו של הקדוש-ברוך-הוא, אבל מדוע צריך הדבר להגיע לו בקושי!?

קשור עם "טוב לשמים", אזי יעשה זאת גם כאשר צריך לוותר על מציאותו, כיוון שהתורה מצווה אותו לעשות זאת, ודווקא באופן כזה יכול להיות אמיתית העניין ד"טוב לבריות".

וזהו גם מה שמצינו בגמרא¹⁰ בנוגע למצוות צדקה, שלא די בנתינה כשלעצמה, אלא צריך להיות גם העניין ד"המפייסו"¹¹, והרי עניין זה יכול להיות רק מצד "טוב לשמים", מצד תורה, שאז הנתינה היא מתוך שמחה וטוב לבב.

ועל-ידי עבודה זו זוכים להצלחה בכל ענייני טוב, עד לטוב כפשוטו בגשמיות, ובאופן דמוסיף והולך ומוסיף ואור.

א

נוסף על הפתיחה בתיבה הראשונה שבפרשה, ישנה גם הפתיחה של הפתיחה - האות הראשונה של התיבה הראשונה שעל שמה נקראת כל הפרשה - האות ו' של

10. בבא-בבא ט, ב.

11. ואילו כאשר חסר העניין ד"המפייסו", הרי זה על דרך שמצינו בגמרא במסכת קידושין (לא, א) בנוגע לכיבוד אב: "יש מאכיל לאביו פסיוני וטורדו מן העולם, ויש מטחינו בריחים ומביאו לחיי העולם הבא".

12. פסחים ה, א. וש"נ.

13. לך לך יז, ט. ויקרא א, י. ועוד.

14. ראה ספר ערוגת הבשם (בדקדוק) להר"ש ארקוואטלי (וינציאה, ש"ס"ב) פרק ב אות ב. ספר הבחור המאמר הראשון העיקר הרביעי סעיף ג ואילך.

15. ספר המסלול מסילות הפעלים נתיב ז סמ"ז ואילך. ועוד.

16. ראה גם תורת-מנחם חלק מז עמ' 290 הערה 5. וש"נ.

16. ראה שבת קה, ב.

ובזה גופא צריכה להיות הוספה על הוספה - שלא להסתפק בעבודה דאמול, אלא בכל יום צריך להתווסף יותר מכמו שהיה עד היום, והיינו, שעבודתו של יהודי צריכה להיות תמיד באופן של הוספה, שזהו ענינו של הוא"ו שמוסיף על עניין ראשון.

ה

[...] ויש לבאר גם השייכות של הפתיחה בוא"ו המוסיף בהתחלת התיבה הראשונה לכללות התיבה -

והמענה על זה - שכל הכוונה של ירידת הנשמה למטה היא להבקיע ולבטל ("דורכברעכן") את ההעלמות וההסתרים, ולברר את הגוף ונפש הבהמית וחלקו בעולם, שכן, דווקא כאשר יש העלמות והסתרים כו', ועל-ידי העבודה מתגברים עליהם ומהפכים אותם כו', אזי נעשית הוספה בקדושה - שזהו הרמז בוא"ו המוסיף, שעבודתו של יהודי היא להוסיף בקדושה.

כוונת ירידת הנשמה היא - לא רק שהנשמה לא תתקלקל כו', אלא תישאר כמו שהייתה קודם ירידתה, - הן אמת שגם עניין זה בלבד הוא עניין גדול, וכדברי

כוונת ירידת הנשמה היא לא רק שלא תתקלקל אלא תישאר כמו שהייתה קודם ירידתה, אלא שתגיע למדריגה נעלית יותר מכמו שהייתה קודם ירידתה, תהפוך את ה'לעומת זה' ותוסיפו למחנה הקדושה

"ויחי" - שאמיתית עניין החיות ("יחי") שצריכה להיות בקיום התורה והמצוות (כנ"ל בארוכה) היא דווקא כאשר ישנו העניין דוא"ו המוסיף ("יחי"), שזהו עניין ההוספה בעבודה.

וכפי שרואים במין הצומח, שיש בו תמיד עניין של צמיחה והוספה, וכן הוא במין החי, שכלול בו גם מעלת הצומח (שהרי "יש בכלל מאתיים מנה"²⁰), שיש בו תמיד עניין של צמיחה והוספה, מבלי להסתפק במה שישנו עד עתה, ולא כמו מין הדומם, שנשאר תמיד במציאותו (אלא אם כן יש סיבות מן הצד כו').

ויש להביא דוגמא לדבר מחיי הגוף בגשמיות - כמו שכתב הרמב"ם²¹ שחולי הנפש הוא כמו חולי הגוף:

כל אדם זקוק בכל יום מחדש ללחם ומים, ולעולם לא ימאס לו הדבר. ולכאורה: כבר אכל לחם ושתה מים אתמול ושלשום, וכל ימיו, במשך שבעים שנה, ואם כן, מדוע חוזר ואוכל ושותה גם היום!?

הגמרא¹⁷ "שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם", אבל אף-על-פי-כן, לא זו היא כוונת הירידה, ואם לא יתוסף מאומה אצל הנשמה על-ידי ירידתה למטה, לא היה צורך כלל בירידת הנשמה למטה, ומוטב היה שתישאר הנשמה למעלה, ללא העלמות והסתרים כו' - אלא כוונת הירידה היא - בכדי שהנשמה תגיע למדרגה נעלית יותר מכמו שהייתה קודם ירידתה, והיינו לפי שעל-ידי העבודה למטה נעשה עניין של הוספה - להפוך את ה'לעומת זה' ולהוסיף אותו למחנה הקדושה, שזהו כללות עניין בירור הגוף והנפש הבהמית, כמו שכתוב¹⁸ "בכל לבבך", "בשני יצריך"¹⁹, היינו, שגם היצר הרע יתברר ויתהפך ויסייע בעבודה, ולא רק בנוגע לעצמו, אלא גם שלא להתפעל מההעלמות וההסתרים שבעולם, ולברר את חלקו בעולם.

17. בבא-מציעא קז, א.

18. ואתחנן ו, ה.

19. ברכות ריש פרק ט. ספרי ופירושו רש"י על הפסוק.

20. בבא-קמא עד, א. בבא-בתרא מא, ב.

21. הלכות דעות ריש פרק ב. שמונה פרקים פרק ג.

שזוהי חיותו, כמו לחם ומים, הרי זה צריך להיות בכל יום מתוך חיות מחודשת.

ולא עוד אלא שענייני התורה והמצוות צריכים להיות באופן של הוספה - כמו בחיי הגוף, שכאשר הגוף הוא קטן, אזי מספיקה עבורו כמות קטנה של אכילה ושתייה, וככל שהולך וגדל, זקוק הוא לכמות גדולה יותר של אכילה ושתייה, ואינו יכול להתקיים על-ידי מנת מזון קטנה שהספיקה לו בקטנותו, ואם יסתפק בכך, אזי יחלש כו'; וכן הוא בנוגע לעניין האכילה ושתייה של הנשמה, שזהו עניין התורה והמצוות²³, שתמיד צריך להוסיף בזה עוד יותר.

(משיחת שבת פרשת ויחי ה'תשכ"ז. תורת מנחם חלק מח עמ' 397, 400. הנחת השומעים, בלתי מוגה)

ובכן: כאשר ישאלו אדם שאלה כזו, ישיב, שלא נוגע לו כל השאלות שהם באופן של "לומדות"... המציאות בפועל היא שעכשיו הוא רעב וצמא, ולכן צריך לאכול ולשתות, ואינו יכול להסתפק בכך שאכל ושתה במשך שבועים שנה!...

וכך צריך להיות גם ברוחניות, בנוגע לקיום התורה והמצוות - שיהודי צריך להרגיש שהתורה והמצוות הם "לחם חוקר", כך, שזהו עניין שנוגע לקיומו, ולולי זאת הרי הוא רעב וצמא, וכשם שמרגיש שזקוק ללחם ומים בגשמיות בכל יום מחדש, כך גם בנוגע לקיום התורה והמצוות, ש"בכל יום יהיו בעיניך כחדשים"²².

ואין זה באופן שרק כאשר מתחיל להניח תפילין הרי זה דבר מיוחד עם כל החגיגה והטקס כו' ("מיטן גאַנצן פאַראַד און צערעמאַניע"), משא"כ למחרת, לאחר חודש, או לאחר עשר שנים כו', אלא אדרבה: כיון

23. קהלת-רבה פרשה ב, כד. וש"נ.

22. ראה שולחן-ערוך אדמו"ר הזקן אורח-חיים סוף סימן סא סעיף ב. וש"נ.

סיכום

אל העולם-הזה שיש בו העלם והסתר. ההתגברות על הקשיים והניסיונות פועלת עלייה ו"הוספה" בנשמה.

עבודה זו גופא - התגברות על ההעלם וההסתר שבעולם - צריכה להיעשות באופן של "הוספה" - מזמן לזמן להוסיף בעבודה זו.

הלימוד מהמילה הראשונה, "ויחי", קשור ללימוד מהאות הראשונה, ו': כאשר התלהבותו וחיותו של האדם נמצאת בתורה ובמצוות ('ויחי'), הרי שהוא יוסיף ויתעלה מדרגה לדרגה בקיומם (אות ו').

כשם שחיים גשמיים מתאפיינים בהוספה, גדילה וצמיחה, וגם תזונת האדם מתרבה ככל שהוא גדל, כך מי שהתורה והמצוות הן עבורו 'לחם חוק' - לא יסתפק בצריכה מדודה ומוגבלת כי אם יוסיף בלימוד התורה ובקיום המצוות בהתמדה.

המילה הראשונה בפרשתנו היא "ויחי", האות הראשונה היא ו'.

הלימוד מן המילה "ויחי":

לימוד התורה וקיום המצוות צריך להיעשות מתוך חיות והתלהבות.

הן אמת ש"המעשה הוא העיקר", אך אין להסתפק במעשה בלבד; ה"מעשה" צריך להיעשות מתוך חיות והתלהבות. מה גם, שכאשר חסרה החיות וההתלהבות, עלול הדבר להוביל לכך שיהיה חיסרון, חלילה, גם ב"מעשה"...

הלימוד מהאות ו':

ו' המופיעה בראש מילה היא "ו' המוסיף".

עניינה של עבודת האדם בעולם הזה הוא "הוספה": הנשמה יורדת ממקום זך וטהור



"פקוד יפקוד אתכם"

כבר עשו תשובה ונסתיימו כל ההכנות

דורנו זה הוא הדור האחרון של הגלות והוא הוא הדור הראשון של הגאולה - כהודעת והכרזת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו (על-שם יוסף הראשון שהודיע והכריז ש"אלוקים פקד יפקוד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב"), שכבר נשלמו כל מעשינו ועבודתנו, וכבר כלו כל הקיצין וכבר עשו תשובה, וכבר נסתיימו כל ההכנות ובאופן ד"הכנה רבתי", והכול מוכן לסעודה דלעתיד לבוא, לווייתן ושור הבר ויין המשומר.

(משיחת ש"פ ויחי ה'תשנ"ב, ספר השיחות תשנ"ב, כרך א, עמ' 240)

שכבר יהיה "משיח בוודאי"

בנוגע לפועל, הכוונה היא שעבודת בני-ישראל עתה צריכה להיות "להביא לימות המשיח", לגלות כבר מיד בפועל איך המצב ד"הבאים מצרימה" בגלות הוא באמת מצב ד"גאולת-ישראל", על-ידי זה שמתכווננים בעצמם ומכינים אחרים למצב של "ימות המשיח".

כולל ובמיוחד - בקשר עם יום הילולת הרמב"ם - על-ידי חיזוק והוספה בלימוד ספר משנה תורה להרמב"ם, כולל - על-ידי השתתפות (או להוסיף חיזוק בזה, אם כבר משתתף) בלימוד הרמב"ם דכמה וכמה מבני-ישראל, ג' פרקים ליום, פרק אחד ליום או בספר המצוות,

ובפרט - בספר הרמב"ם עצמו - הלכות מלך המשיח - בשני הפרקים האחרונים של הלכות מלכים בסיום ספר משנה-תורה.

ונוסף ללימודו הוא בזה, להשפיע גם על עוד מבני-ישראל מסביבתו, אנשים נשים וטף, באופן ד"העמידו תלמידים הרבה", ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי-רצון שעל-ידי עצם ההחלטה בדבר יקבלו תיכף ומיד את השכר, הקיום בפועל של דברי הרמב"ם בסיום ספרו, שלאחרי שישנו כבר ה"מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו . . . ויכון כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה'", שאז "בחזקת שהוא משיח", שכבר יהיה "משיח בוודאי", על-ידי זה ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקיבץ נידחי ישראל . . . ויתקן את כל העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו'".

(משיחת ש"פ שמות ה'תשנ"ב, ספר השיחות תשנ"ב, כרך א, עמ' 257)

תכלית סתימת הקץ

כשנמצאים בגלות, ב"צרת השעבוד", ובאופן של סתימת הקץ (שלא יודעים מתי תהיה הגאולה) - יכולים לבוא למצב של נפילת הרוח, עד לייאוש ח"ו. ועל זה באה ההוראה והנתינת-כוח דפרשת ויחי - שצריכים לידע שהמטרה והתכלית ד"צרת השעבוד" וסתימת הקץ, היא בשביל העילוי ושלמות הטוב - לגלות את העניין ד"ויחי יעקב" (על-ידי זה ש"זרעו בחיים") לאמיתתו.

ולא עוד, אלא שגם כשנמצאים בגלות, בארץ מצרים ("כל המלכיות נקראו על-שם מצרים על-שם שהם מצירות לישראל"), יכול להיות מעמד ומצב ד"ויחי יעקב בארץ מצרים", חיים טובים (לא רק ברוחניות, אלא) גם בגשמיות (כמו י"ז שנות חייו של יעקב בארץ מצרים), שעל-ידי זה היתוסף גם ב"ויחי יעקב" ברוחניות, על-ידי קיום התורה ומצוות, מתוך מגווח הנפש והגוף.

(משיחות שבת פרשת ויחי ה'תשמ"ט. התוועדיות תשמ"ט כרך ב, עמ' 152-153)



ניצוצי רבי

מאת הרב מרדכי מנשה לאופר

לאפשה לה בתורת רבינו

הרבי עודד עיון, ודיונים ואף קושיות בתורתו • סייגים בהדפסת הערות של תלמידים • איסור דיבור לשון-הרע על עצמו • צדקה היא מצוות עשה שאין הזמן גרמא! • הגבלת צדקה בלילה - רק עד חצות • בזמננו הוסרו ההגבלות על נתינת צדקה בלילה • פרק נוסף מסדרת 'יסודתו בהררי קודש'

"והשלמים בחכמה אינם מקפידים על התופס עליהם. ואדרבה מחזיקים לו טובה..." [וראה בהמובא ב'לקוט יוסף - קול תורה' בעניין מתי מותר לחלוק על גדולים (עמ' ה-יד)]

ומאיך כבר הוכיח בעל ההפלאה (הקדמה לספרו עמ"ס כתובות) את אותם בני תורה המתפרצים ומתגדרים במעט השכל להם ובונים במה לעצמם עד שיפערו פיהם להגדיל עצמם נגד גדולי ישראל אשר לא יבינו שיחת דבריהם כו'.

ולכן אכן הודגש בהקדמה לקונטרס הערות הת' ואנ"ש הראשון (ח"י אלול תשל"ב):

"כאמור ה'הערות' נכתבו ע"י אנ"ש והתמימים (ברובם - תלמידי הישיבות), ומובן אפוא, שכשמו - כן הן: הערות - זאת אומרת דלא נאמרו כדבר החלטי שאין להשיב עליהם... ואין זה אלא באופן של שקלא-וטרין ומשא-ומתן בתורה, כתלמידים הלומדים דברי רבם ומשתדלים להבין ולכוון לדעתו הק' בדרך 'יש לפרש', 'אולי יש לומר' וכו'. אשר על-כן, כל מעמיק ולומד בענייני ה'קונטרס' הרשות בידו - ויתירה מזו מבקשים - להעיר ולהאיר בהם כפי מיטב שכלו והבנתו, אם לחזק ולהדק, או לדחות ולהקשות וכו'".

בעמוד השער של חוברת ב' (ימי הסליחות תשל"ג) הגה נוסף: "ההערות והביאורים הם על אחריות הכותבים".

קושיות והערות בדברי הרבי רצויות, אך בזהירות ובכבוד

בחודש שבט תש"מ כתב הרבי להרה"ג ר' שמואל פסח שיחי' בוגומילסקי:

זה עתה נדבר בי' שבט בפירוש ובאריכות - שכשיש קושיא בדברי תורה וכיוצא-בזה אין צריך כלל [לבקש סליחה ומחילה כו' וכו' ושלא יהי' שום הקפדה כלל] ואדרבה צריך לאומרה וקל-וחומר מקודשא-ברוך-הוא אמר [=נצחוני בני - בבא מציעא פה, ב] וכו'. וק"ל.

מאיך כתב הרבי ('אגרות-קודש' כרך כח עמ' שנד) בקשר להוצאת קונטרס הערות התמימים ואנ"ש (שריכוז הערות שנדפסו במשך שנת תשל"ג):

בכלל אין מדרכי חינוך לתלמידים להוציא-לאור הערות עוד-הפעם ועוד-הפעם במהדורה בתרא - כי אם "לאפשא לה"...

שתי גישות אלו מצינו מאז ומקדם אצל גדולי ישראל. לדוגמה, הש"ך בנקודות הכסף בהקדמתו כתב: "...ואני מחלה את נפש בעלי התורה, כל מי שיודע איזה השגות עלי ילקטם ואם אפשר יודיעני".

ובדומה לו כותב הט"ז (בהקדמתו לשו"ע):

"ובהגיע תור הוראת שעה ותפקח עיני המורה דאיכא תיובתא באיזה אחרון, ודאי כבוד הרב נמחל בזה, ואיהו גופיה ניחא לי' בכך..."

ומעין זה בשו"ת שאילת יעב"ץ ח"א סו"ס ה:

איסור דיבור לשון הרע על עצמו

מצינו באחרונים מחלוקת בעניין המספר לשון הרע על עצמו - כמובא באנציקלופדיה תלמודית ערך לשון הרע (כרך לז עמ' תשכד): האחרונים סבורים שאינו עובר על איסור לשון הרע, ויש שכתבו שלא יפה עשה - נסמנו שם בהערות 231-232.

ורבינו בדעה נחרצת שזהו איסור - כמובא בריבוי שיחות ובכמה מכתבים - בשם חותנו כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ. וב'אגרות-קודש' (כרך כ עמ' יג):

"מפורסם פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר ביחוד, אף שרגיל הוא בפי כמה מגדולי ישראל, ששלילת לשון הרע הוא גם בהנוגע לעצמו".

וההסבר: דיבור רע מגלה הרע החוצה (גם אם הוא רע נעלם, לפני כן וגם) גורם שמלמעלה יענישוהו על כך, וק"ל.

ובכמה מקומות ציין רבינו מ"מ בנגלה על-כך. (ראה אגרות קודש כרך יד עמ' תיד)

לא חסרה ידיעה, כי אם ביטול

בהמשך השיחה (שם) מסביר הרבי את דברי המדרש "נתרוקן בורו של יעקב... אין בו דברי תורה" - כי מציאות התורה ודיני התורה הייתה אצלם - אחי יוסף - אלא שהיה חסר ענין ה"מים" שבתורה הביטול שהיה נדרש מהם בערך גודל מעלתם.

על-פי דברי הרבי מובן שקשה לקבל את הנאמר ברבינו בחיי "והבור ריק, נתרוקן בורו של יעקב, אל בניו ולא ידעו התורה שנאמר: אין בו מים אין בהם ד"ת שנמשלו למים כו' ואינם יודעים מ"ש בתורה: כי ימצא איש גונב נפש מאחיו מבנ"י והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא והם מכרו את אחיהם".

וכמפורש בסעיף ג כי אחי יוסף סבורים היו מכח התורה וע"פ דין (לשיטתם - כמובן) שחל עליו דין רודף וכו' [וכנסמן שם בהערות 9, 10].

צדקה בלילה

בצינו אודות נתינת צדקה בלילה מתבטא הרבי ('אגרות-קודש' כרך ב' עמ' קנב):

צדקה היא מצות-עשה שאין הזמן גרמא.

- קביעה זו מפורשת בספר החינוך מצוה תעט: "ונוהגת בכל מקום ובכל זמן בזכרים ובנקבות". ולכאורה מקרא מפורש הוא (תהלים קו, ג): "אשרי שומרי משפט - עושה צדקה בכל עת".

אמנם הגאון רבי מנחם זעמבא הי"ד דייק מספר חרדים שדימה מצוות צדקה למצוות שהזמן גרמא ('ויש מצות כו' אך אין חיובן תמיד רק לזמנים ידועים מן השנה או מן היום כגון תפלה ותפילין צדקה שופר סוכה ולולב וכיוצא בהם").

והעירו (בספר נחלת יעקב יהושע (פרומן, ירות"ו) עה"ת פ' ראה עמ' תכד ואילך) כמקור לדבריו מדרשת חז"ל במסכת כתובות נ, ב וכי אפשר לעשות צדקה בכל עת (בעת תגבורת הדינין - על-פי הירושלמי שקלים) ולכן קבעו חז"ל זה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים, ופירש רש"י שתמיד יום ולילה הן עליו עיין שם דאז הוי בכל עת ואתי שפיר.

[ובאמת כן כתב גם ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש בספרו דברי תורה מהדורא קמא סימן קיז: "היתכן לומר שלילה אינו זמן מצות צדקה נמצא הוא מ"ע שהזמן גרמא שאינו נוהג בנשים ויהיו נשים פטורות מצדקה וכיוצא דברים שלא ניתנו להיאמר כלל וכלל חס-ושלום!"]

נמצא, כי קביעתו של הרבי אכן לא זזה ממקומה.

הגבלת צדקה בלילה - רק עד חצות

בשיחתו בוא"ו תשרי תשל"ד (תורת מנחם כרך עד עמ' 60) אמר הרבי:

וכיון שנמצאים כבר לאחר חצות לילה, הרי עכשיו זמן מוכשר לענין של צדקה, ולא כמו הזמן שלפני חצות שיש מקום לשקלא-וטריא בגלל מה שנאמר בכתבי האריז"ל שלא ליתן צדקה בלילה.

ונימק זאת כדלקמן:

לאחרי חצות הלילה ששייך כבר ל"ויהי בוקר" - הנה מכיון שמחצות לילה מתחילה ספירת המלכות להיות יותר בקו הרחמים [ראה אור התורה - להצמח צדק - לך לך עה, א ואילך (כרך ב') תכג, ב ואילך. ושם-נסמן], הרי זה זמן המתאים בנוגע ל"מגבית" הנ"ל.

ושוב הוסיף בהתוועדות ש"פ כי תבא תשל"ד סי"ח: הזמן שלאחרי חצות הלילה הוא ענין אחר, ואז בוודאי אפשר ליתן צדקה בדומה להגבלת לימוד מקרא ואמירת תהלים שאינה רק עד חצות לילה, אבל לא לאחר חצות לילה (ראה גם תורת מנחם כרך נה עמ' 217 וש"נ).

קביעת הרבי משמע גם מהנהגת הרה"צ ממונקאטש בעל מח"ס מנחת אלעזר שבספר 'דרכי חיים ושלום' המביא הנהגותיו נאמר בסימן שיט: "בלילה לא נתן

צדקה (קודם חצות)."

אמנם מצינו דיעה שונה - בשו"ת חיים שאל (מהחיד"א) חלק ב' סימן כה כתב: "גם לענין מה שכתב הרב [=האר"י] ז"ל שלא לתת צדקה בלילה, נמנעים אפילו אחרי חצות."

וכן האריך בספר נחלת יעקב יהושע עה"ת פרשת ראה "דדוקא באמצע לילה דאז תגבורת הדינין אז אין ליתן אבל בהתחלת הלילה סמוך ליום שעבר, דינו כיום ויש ליתן אז."

בין צדקה יזומה לבקשת עני

כמו חילוקו של הרבי - בין צדקה יזומה שעליה קאי האריז"ל לבין הרואה עני מבקש שאז מחוייב ליתן לו - מצינו בעוד ספרים (ראה שולחן מנחם כרך ה' עמ' קכב הערה ג. וש"נ.) (המכתב כולו מובא ומוסבר בהרחבה במדור 'סוגיות בתורת רבנו', התקשרות גיליון א' שלו). ד"ת מונקאטש ח"א אות קמז. תולדות שמשון (נחמני) עמ"ס אבות פ"ה מ"ב: "לאיזה עני המוצרך [= נצרך] שהשעה עוברת לו, פשיטא שיש לו רשות ליתן, ומחוייב נמי שלא להעלים עיניו ממצוה זו".

ובאמת מצינו חילוק בזה בפוסקים גם לעניין בזבזו יותר מחומש - שהרואה עני מבקש מחוייב לתת לו אף יותר מחומש - ראה ראשון לציון - לבעל אוה"ח הקדוש - ריש סימן רמז. אהבת חסד פ"כ אות ב.

אבל החידוש העיקרי בדברי הרבי על כל אלה שקדמוהו הוא בהסבר:

דשאני טובא, כי כיוון שמן השמים נודמן לו עני מבקש ולא שהוא יצא לבקשו, הרי זה הוראה שאין זה [=נתינת הצדקה בלילה לעני המבקש] נוגע במה שנצטב להם בגזירת עליון, וק"ל.

"ובדוחק יש לומר שזהו רק להמתנהגים על-דרך הסוד"

שני ביאורים בנושא זה - הגבלת נתינת צדקה בלילה (עפ"י האריז"ל) הציע הרבי כאפשרות (אך לא למסקנא) בהתוועדות ח"י אלול תשל"ד:

(א) זוהי הנהגה עבור מקובלים בעלי הסוד או יחידי סגולה לא לתת צדקה לפני ערבית לפי שלהנהגתם יש השפעה גדולה ועמוקה יותר כו'.

(ב) בשל גודל מעלתם הנה לנתינת הצדקה שלהם (קודם שחרית ומנחה) פעולה נמשכת גם בתפילת ערבית, מה שאין כן לעמא דבר [=שאר העם]. - עד

כאן.

- אמנם בספר נחלת יעקב יהושע הביא להיפך מהגר"מ זעמבא הי"ד שהוכיח מהירושלמי להיפך שהרי שר הרוחות פחד מר' חגיגה בר פפא וברח ממנו "הרי דלאדם פשוט אין ליתן בלילה עכ"ל".

כלומר, לא רק מקובלים, אלא גם שאר בני אדם אין להם לתת צדקה בלילה.

בהתוועדות מוצאי שבת פרשת מקץ, בשנת תשמ"ו (תורת מנחם תשמ"ו ח"ב עמ' 203) התייחס הרבי למנהגו לתת צדקה לקהל המשתתפים, וביאר כיצד זה מתאים עם העניין ש"לילה לאו זמן צדקה":

כרגיל בהתוועדויות כגון-דא - יש לסיים בעניין הצדקה, על-ידי-זה שה"טנקיסטים" יחלקו לכל המסובים כאן (וכן בעזרת הנשים) שטר ממון [שעליו נדפס על-דבר אמונה בה', ולא רק אמונה בלבד, כי אם, כלשון המדינה: "טראַסט", שפירושו, אימון מוחלט, היינו, שסומכים עליו לגמרי, ומוסרים בידיו את כל העניינים כו'], על מנת לתתו לצדקה, בהוספה מדילי.

ולהעיר:

ידוע שמוצאי שבת אינו זמן המתאים להוציא ממון - כסיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות הנהגת אביו, שציווה לזוגתו הרבנית שתבקש ממנו עבור הוצאות הבית לפני שבת, מכיוון שבמוצאי שבת לא יוציא ממון.

[ובנוגע לקושיא הידועה מהא ד"לא תעוננו", "לשון עונות ושעות, יום פלוני יפה כו', שעה פלונית קשה כו" (פרש"י על הפסוק בקדושים יט, כו) - כבר דובר כמה פעמים בארוכה אודות התירוצים האפשריים, שאין זה בתור ניהוש, כי אם, בתור סימון-טוב וכו' ואין כאן מקומו].

ונוסף לזה, לילה בכלל (לאו דווקא מוצאי שבת) לאו זמן צדקה.

ובכן: בנוגע לנתינת צדקה בלילה - הרי כוונה היא שנתנית הצדקה בפועל (לעני או המוסד) תהיה לאחרי עלות השחר; ובנוגע להוצאת ממון במוצאי שבת קודש - הרי מכיוון שהמחשבה וההחלטה על הוצאה זו הייתה כבר לפני השבת (אלא שמסיבה שונה נעשה הדבר בפועל במוצאי שבת), נמצא, שמצדו של הנותן (וכן שלוחו של הנותן, ה"טנקיסט", או זה שעומד על גביו) הרי זה כמו שכבר נעשה בפועל ממש לפני השבת.

ובכלל, בעניינים כגון-דא ישנו הכלל שמצינו בנוגע לד' כוסות דפסח שמצטרפים לטובה בלבד.

מעלת נתינה בקופה של צדקה

בשיחתו מכ"ט כסלו תש"מ (לקוטי-שיחות' כרך טו עמ' 550) אמר הרבי:

שבזמן שהצדקה אינה מגיעה לידי העני בלילה (מכיון שמכניסים זאת לקופת צדקה או שמוסרים לגזבר של צדקה) אין זה נחשב שהנתינה היתה בלילה.

והנה לאור דברים אלו יומתקו דברי הש"ך ביו"ד סימן רמט ס"ק יו"ד: "וכל-שכן אם נותן לקופה של צדקה קודם תפלה שעדיף טפ"י".

[דבריו נאמרו עמ"ש שם בסעיף יד... "טוב ליתן פרוטה לעני קודם כל תפילה שנאמר אני בצדק אחזה פניך"]

ולגבי "גזבר של צדקה" - לכאורה הכוונה שהגזבר מכונן שפעולת הצדקה תהי' נפעלת ביום כמבואר בהרחבה בשיחת ח"י אלול תשל"ד או כיוצא-בזה.

החיד"א (בשו"ת חיים שאל ח"ב סימן כה) מעלה אפשרות של נתינה באופן שהנותן (או הגזבר?) ישתדל לא "לכוין הכוונה של היום" אך הוא עצמו מסיים "ובכל זאת יש נמנעים" [וראה חקרי מנהגים (גורארי) עמ' עא-עב].

כך מסיים הרח"א ממונקאטש את סימן קיז בספרו דברי תורה "ודלא כאותן קמצנים אשר לא יחפצו לעשות צדקה וכשיגיע להם עני בלילה אומרים שמחמירים מליתן צדקה בלילה וביני לביני ילך העני לדרכו..".

וממש ברוח דברים אלו סיפר הרבי נשיא-דורנו (מכ'

ה' תמוז תשט"ז - אגרות-קודש כרך י"ג עמ' שטז):

סיפרתי פעם לכ"ק מו"ח אדמו"ר אשר פלוני-בן-פלוני ראה אותי מפריש לצדקה - מפני סיבה - בלילה והביע תמיהתו הכי גדולה.. ויענני כ"ק מו"ח אדמו"ר שבטח אותו שתמה תמיהה גדולה כל-כך, איננו נותן צדקה גם ביום.

ביטול הגבלות בנוגע לצדקה בלילה

בדברי הרבי מצינו, אפוא, אפשרויות שונות להקל בנתינת צדקה בלילה: הרואה עני מבקש; בנתינה לקופה; באמצעות גזבר; החלטה טובה ע"ד צדקה; וכולי.

כך גם בדברי הפוסקים דזמננו מצינו כו"כ קולות (ראה לדוגמא: שו"ת בצל החכמה (שטערן) ח"ג סימן לב; ח"ה סימן מג).

אם כי ראוי לציין, כי את הרבי בגלוי לא ראינו בדרך-כלל נותן צדקה לפני מעריב (והשווה למכתב דלעיל שסיפר על הנהגתו "מפני סיבה").

ניתן לבאר זאת עפ"י הסברו הפנימי של הרבי משנת תשמ"ג (התוועדויות תשמ"ג' כרך ג עמ' 1288):

מכיון שנמצאים בסוף זמן הגלות שאז העבודה היא עבודת הצדקה - והיא איפוא בחינת זמן גרמא - לכן, ע"פ התורה מתבטלים כל ההגבלות בנוגע לנתינת צדקה במוצאי שבת ובלילה כו'. כל זה - מפני נחיצות וחישיבות הענין.

[וראה עוד 'לפול התמימים' כפר חב"ד גליון ד' תשמ"ב עמ' 85-81].





מה עושים ב'ניטל'?

מנהג ישראל ובפרט בקרב קהילות החסידים שלא ללמוד תורה בשעות הראשונות של יום לידת 'אותו האיש' וזאת כדי שלא להוסיף 'חיות' בקליפות • כיצד בכל-זאת אפשר לנצל את הזמן לעניינים מועילים? • על מנהגי רבותינו נשיאינו והתייחסות הרבי ליום זה

בלבושיו - כי אז לא יישאר לו מה לעשות ב'ניטל'!... אצל תלמיד ישיבה - לילך בטל - מאן דכר שמייה? אלא הוא צריך להשתמש עם הזמן לתועלת, כולל לתפור את הכפתורים, באופן שיהיה צד הימין (מגביר) על צד השמאל (כידוע מנהג ישראל בזה).

מהנהגת אדמו"ר נ"ע נתווסף עוד עניין: על-ידי עצם הידיעה בהנהגת אדמו"ר נ"ע בזמן 'ניטל' - יכול לנצל הזמן, כדי לצייר לעצמו דמות פני קודשו של הרבי נ"ע (על-ידי התמונה שישנה ממנו, ועל-אחת-כמה- וכמה אלו שזכו בעצמם לראותו), על דרך "והיו עיניך רואות את מוריד", המייסד של ישיבת תומכי-תמימים שזה בלבד (תואר פני קודשו) מוסיף באהבה ויראה וכו' - וכפי שנהג, על מנת ללכת בדרכיו ואורחותיו שאר הורגו.

התוועדות י"ט בכסלו בכפר-חב"ד

על-פי השמועה, בשנים הראשונות לנשיאות הרבי, בליל 'ניטל' היה אחד המזכירים מכניס לחדרו של הרבי רשם-קול והרבי היה מאזין לקלטת מהתוועדות י"ט כסלו שהתקיימה בכפר-חב"ד (לפחות באחת הפעמים שמע מקצת נאומו של שז"ר, וביקש לשמוע את נאומו של הרב שלמה-יוסף זווין בשלמותו).

רמז לדבר יש באיגרת המזכירות למר שז"ר מיום ג' בטבת תשי"ח: "בשמענו אתמול תקליט נאומו ונאום הרב זווין שי' בהתוועדות י"ט כסלו בכפר..." [הרבי עצמו כתב (בכ"ד בטבת של אותה שנה) למר שז"ר: "נעם לי לשמוע נאום כ[בודו]". (יצויין כי בשנת תשח"י חל 'ניטל' בליל ב' בטבת).

נאומים, סיפורים וכיוצא בזה

ביום שני, ט' בטבת תשל"א רשם אחד התמימים

בשיחת שבת-קודש פרשת וישב ה'תש"נ (ספר- השיחות, כרך א, עמ' 192 ואילך) מצינו דברים מפורשים על כמה עניינים השייכים לאופן ההנהגה ב'ניטל' - משחק ה'שאח', תפירת הבגדים וכדומה, וכן 'ציור' פני קודשו של הרבי. הנה הדברים כפי שהוגהו (בתרגום חופשי מיידיש):

כ"ק מו"ח אדמו"ר גם סיפר פעם שאביו (הרבי נ"ע) נהג אז 'לשחק' 'שאח' (או לעמוד בשעת מעשה ולהציע איך לשחק). ויש לומר העניין בזה: על-ידי זה הורה הרבי נ"ע לימוד והוראה, שאפילו בזמן שלכאורה שייך רק עניין דסור מרע (העדר) - כלומר, תחתון-תחתון ביותר שלא ניתן לברר באופן ישיר על-ידי לימוד התורה - ינצלו אותו (ולפעול את הברור) עם תועלת... 'לשחק' אז ב'שאח', משחק שיש בו חכמה (אלא - בענייני רשות), שעושים לשם שמים, כל מעשיך לשם שמים ובכל דרכיך דעהו. זה (א) מוסיף חריפות בראש, בכדי שיוכל אחר כך להבין תורה טוב יותר (ב) מקדש שם שמים ושבחן של ישראל לעיני כל העמים (שמחשיבים את המשחק) - בראותם שבני ישראל הם "עם חכם ונבון" גם בחכמה זו, (ג) אפילו כדבר של רשות - יש בזה תועלת לאלו שזהו ה"מסחר" שלהם, לא גרוע מענייני מסחר אחרים, ואדרבה - כיוון שזהו מסחר שיש בו חכמה כנ"ל.

מזה ישנה גם הוראה (ונתינת-כוח) בנוגע לפועל כיצד לנצל את הזמן ד'ניטל' - לא להיות בטל ח"ו (כדי שלא להוסיף חיות), אלא לתועלת - ובפרט להוסיף בענייני חכמה עם המעלות (כוונות) הנ"ל, או בהוספת צדקה וחסד, או בהנהגת הבית וכיוצא בזה.

שמעתי פעם מתלמיד ישיבה, שבלבושו היה חסר כפתור - שהטעם מדוע הוא לא תופר את הכפתורים

"יום ד', י"ז בטבת. תפילת ערבית התקיימה מיד עם צאת הכוכבים, מאחר שלילה זה הוא 'ניטל'.
ב-19:00 בערב נכנס אל הרבי הרב בערל ליווי, שחזר מביקור ברוסיה, ובשעה 20:25 כבה האור בחדרו של הרבי והרב ליווי הקריין את הסרט. הוא שהה בחדרו של הרבי כמעט עד השעה 22:00".

גם לא פנימיות התורה

בליל כ' בכסלו תרצ"ג התבטא כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ (והרבי נשיא-דורנו רשם את הדברים ברשימתו שפורסמה ב'רשימות' חוברת קעא עמ' 8):

שמעתי מאדמו"ר - נ"ע, בפשיטות, שאי-הלימוד ב'ניטל' אינו שייך ללימוד פנימיות התורה, ללימוד חסידות (לא אמר לי טעם על זה. כ"ק [מו"ח אדמו"ר שליט"א]).

אם היה הצמח-צדק לומד ב'ניטל' - ווייס ניש דער עולם [= אין הציבור יודע].

אולם בחורף תרצ"ה (רשימות, חוברת קעט, עמ' 15) סיפר הרבי הרי"צ לרבי נשיא דורנו: "גם דא"ח לא היה [אדנ"ע] לומד [ב'ניטל'] וגם לא למגרס. אם אירע [ניטל'] בערב שבת-קודש - היה [אדמו"ר נ"ע אומר] המאמר למחרת בבוקר, ולא על-דרך הרגיל - בליל שבת-קודש".

ולכאורה, לפי זה יש לפרש את המובא (לעיל) בשם הרב ויינברג, שהרבי אמר לו "לא שמעתי על כך" - שלא שמע בתור הוראה לפועל.

לגבי המובא לעיל בעניין מנהג הצמח-צדק - ש'העולם אינו יודע', הנה עוד בעניין זה באיגרת כ"ק אדמו"ר מיום כ"ז שבט תשי"ג (איגרות-קודש, כרך ז, עמ' קסא):

ידוע הסיפור מה ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שפעם בליל 'ניטל', נכנס אחד לכ"ק הצמח-צדק ומצאו לומד, ושאלו: רבנו, הלא 'ניטל' היום? וענהו הצמח-צדק: פתח! ווער האט דיר געהייסען זאגען [שוטה! מי ביקשך לומר זאת]. אבל בכל זאת הנה סגר הצמח-צדק את הספר ופסק מלימודו.

סיפור זה שמע הרבי מחותנו באחד מלילות חורף תרצ"ה (מובא ב'רשימות', חוברת קעט, עמ' 15), ושם שהיהודי שהעיר זאת להצמח-צדק היה... המורה-צדק בליובאוויטש.

(מתוך 'ניצוצי רבי', גיליון תקמד)

ביומנו: ביום חמישי האחרון הורה אד"ש להרב חודוקוב למסור למארגני ה'פגישה' עם הסטודנטים, שבליל שבת-קודש - היות והוא 'ניטל' - לא יהיו שיעורים בתורה, אלא רק נאומים, סיפורים וכיוצא בזה.

כשניגנו הקפיטל של הרבי, בכה...

בליל 'ניטל' תשל"ו ('כפר חב"ד', גיליון 646, עמ' 15) רשם הרה"ח ר' מיכאל-אהרון זליגסאן ביומנו:

"הלילה אד"ש הלך לביתו בתחילת הלילה, אחרי תפילת ערבית בשעה חמש, ולא נשאר ב-770 מאוחר כמו ביום רגיל".

ובליל 'ניטל' שנת תשל"ז רשם ה"ל:

"היום בערב נכנס אל אד"ש הרה"ח ר' בערל ליווי שבה בחזרה מביקור בברית-המועצות וביקר שמה בכל האוהלים וכו' והראה לרבי סרט וידאו מביקורו. גם הראה כיצד מתוועדים היהודים ברוסיה וכשניגנו הניגון של הקפיטל של הרבי, הרבי בכה. הרבי ביקש ממנו להראות הווידאו לבחורים ב'זאל' מכיון שזה 'ניטל'. אחר-כך הראה את הבניין שבו הייתה דירת הרבי רש"ב נ"ע. הרבנית ע"ה העירה על זה 'אני זוכרת שהזיידע גר בבניין בן כמה קומות'".

במוצאי-שבת-קודש פרשת ויחי, ליל 'ניטל' תשל"ח, רשם ה"ל ביומנו:

"שמעתי מהרה"ח ר' יוסף ויינברג שכ"ק אד"ש אמר לו בנוגע לשיעור בתניא על הרדיו בלילה זה, שיספר איזה סיפורים מרבותינו נשיאינו. הרב ויינברג סיפר שפעם שאל את כ"ק אד"ש אם יש מקור למה שאומרים שמותר ללמוד דברי חסידות בלילה זה ואמר לו כ"ק אד"ש: 'איך האב דערפון ניש געהעט' [= לא שמעתי על כך]".

יום א', כ"ד בכסלו תשל"ט (שם):

"מיד אחרי מעריב נכנסו לכ"ק אדמו"ר שליט"א הרב ליווי... הראה לכ"ק אד"ש סרט מרוסיה מביקורו האחרון שם לפני שבועיים. האור בחדר כ"ק אד"ש כרה בשעה 19:05 עד שעה 19:25 (זה זמן הסרט, כעשרים דקות)... שהו אצל כ"ק אד"ש עד השעה 20:05, כל זמן הסרט כ"ק אד"ש עמד על מקומו. כ"ק אד"ש נסע לביתו בשעה 23:25".

להלן קטע דומה נוסף מיומן שנת 'הקהל' תשמ"א (עמ' 74):



פרשת ויחי

משמעו לשון נוכח, גילוי).

"ידך בעורף אויביך" - בשעה שמתגלית בחינת עצם הנפש, אזי אויביך - הרע שבך, מפנה אליך את עורפו ובורח ומתבטל. לא כפי שהיה בשעת יציאת מצרים, שבני-ישראל ברחו מן הרע - "כי ברח העם" - והרע נשאר בתוקפו, אלא שעל-ידי התגלות עצם הנשמה הרע נדחה ונתבטל לגמרי.

(המשך תער"ב כרך ב, עמ' תתיא)

יששכר חמור גרם (מט,יד)

אמר הבעל-שם-טוב:

יששכר - יש שכר רב.

חמור - חומריות העולם והגוף.

"יששכר חמור גרם" - ההתעסקות בבירור וזיכוכ החומר גורמת ומביאה לאדם שכר רב.

(צוואת הריב"ש ט"ו ק' עמ' 34)

* * *

איתא בספרים ש'חמור' ראשי תיבות חכם מופלג ורב רבן.

אומר רבי לוי-יצחק שניאורסון:

החמור, שמוכן תמיד לשאת משא כבד ואינו מתנגד לזה כלל, מסמל שיא של שפלות והכנעה. כשאדם קונה בנפשו את מידת הענווה והביטול הזאת - הוא זוכה להצלחה מופלגה בלימוד התורה. כמאמר "ונפשי כעפר לכול תהיה, (ועל-ידי זה) פתח ליבי בתורתך".

(לקוטי לוי יצחק לזוהר כרך א, עמ' רעז)

הנותן אמרי שפר (מט,כא)

שהם משפרין אמרים שניתנו בשופר (דברי תורה שניתנו על-ידי קול השופר) (ב"ר)

אומר כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק':

'שפר' רומז לפנימיות התורה, הנקראת 'נופת צופים', והיא 'משפרת' את חלק הנגלה שבתורה, כמו הנשמה שנותנת כוח לגוף (בזוהר מכנים את חלק הנגלה 'גופא', ואת חלק הנסתר - 'נשמתא').

מדוע נקראת פרשתנו בשם 'ויחי', בשעה שהאירוע המרכזי שבה הוא פטירתו של יעקב אבינו, וכל המאורעות שבפרשה קשורים למאורע הזה?

אלא כל עוד יעקב חי, לא הוכח עדיין ברורות שחיותו הרוחנית (קרי דבקותו בה') היא בבחינת חיים אמיתיים. כי אמת פירושה דבר שאינו ניתן לשינוי והפסק, והרי גם לגבי צדיק נאמר (אבות פ"ב) "אל תאמין בעצמך עד יום מותך".

רק עם הסתלקותו של יעקב, כשהתברר שהיה בתכלית הדבקות בה' עד הרגע האחרון, או-אז הוכח שהוא חי חיים אמיתיים.

זאת ועוד: חז"ל אמרו (תענית ה) "יעקב אבינו לא מת, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". כי מכיוון שהדבקות בה' המשיכה להתקיים בבניו, שכולם היו צדיקים וקדושים, הרי זה כאילו לא מת. לכן נקראת פרשתנו 'ויחי'.

(לקוטי שיחות חלק טו, עמ' 431-427)

* * *

על-פי הכלל 'נעוץ תחילתן בסופן' מובן שיש קשר מסויים בין הפרשה הראשונה של חומש בראשית לפרשה האחרונה. מה בין 'בראשית' ל'ויחי'?

אומר כ"ק אדמו"ר:

על "בראשית ברא" מפרש רש"י "בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו, ובשביל ישראל שנקראו ראשית תבואתו". זאת אומרת שהעולם נברא כדי שישראל ימלאו את הכוונה של 'דירה בתחתונים' על-ידי התורה. זה גם תוכן "ויחי יעקב בארץ מצרים" - גם בהיותו בארץ מצרים, היה בבחינת 'ויחי', כי גם ממצרים - ערוות הארץ - עשה דירה לו יתברך.

(משיחת פרשת ויחי תשכ"ז)

יהודה אתה יודוך אחיך, ידך בעורף אויביך (מט,ח)

יהודה - רומז להודאה וביטול הבאים מעצם הנפש. "יהודה אתה" - רומז להתגלות בחינה זו (אתה -

פירוש הדברים:

וכן בכלום. לכן נקראו 'רבות'-גדולות', כי נשמותיהם היו 'גדולות': כל אחת ואחת מהן כללה אלפי נשמות פרטיות.

(אור התורה כרך י, עמ' 2288)

בנימין זאב יטרף (מט, כז)

בנימין נקרא "בן אחר" (בראשית ל, כד), היינו העבודה של הפיכת בחינת 'אחר', נפש הבהמית, לבחינת 'בן'.

זהו שנמשל בנימין לזאב, הטורף את הבהמה [=הנפש הבהמית].

(אור התורה כרך ב, דף תי"ז)

ויגוע ויאסף אל עמיו (מט, לג)

ויגוע ויאסף: ומיתה לא נאמרה בו, ואמרו רז"ל יעקב אבינו לא מת (רש"י)

אברהם יצא ממנו ישמעאל, ויצחק יצא ממנו עשיו, היינו שעבודתם אפשרה יניקת החיצונים, הנקראת 'מיתה'. לעומתם, יעקב, "שהיתה מיטתו שלמה ולא היה בה רשע" (פרש"י ריש פרשתנו), לא מת - לא היתה לקליפות שום יניקה מעבודתו.

(ספר המאמרים תרכ"ע עמ' נז-נח)

התורה היא ממוצע בין המאציל ב"ה להנאצלים, והיא כוללת (ככל ממוצע) את שני הדברים המתחברים על-ידה: הן 'הארת המאציל' הן 'שורש הנבראים'. 'הארת המאציל' שבתורה זו פנימיות התורה; ו'שורש הנאצלים' - חלק הנגלה שבתורה. זהו שנאמר (דברים כט) "הנסתרות - לה' אלוקינו, והנגלות - לנו ולבנינו". פנימיות התורה 'משפרת' את חלק הנגלה שבתורה, שתאיר ותזרח בו בחינת 'הארת המאציל'.

(אור התורה בראשית כרך ב, עמ' 756-שעט)

בנות צעדה עלי שור (מט, כב)

בנות צעדה: אלין תריסר שבטין... (זח"א רא)

בהמשך לזה מפרש הזוהר שהפסוק "רבות בנות עשו חיל" (משלי לא) אמור על השבטים, ומקשה: והלוא לא היו אלא שנים-עשר איש, וכיצד נקראים 'רבות'? ומתרץ, ש'רבות' פירושו 'גדולות', כמו "זעקת סדום ועמורה כי רבה", שפירושו 'גדלה'.

אומר על כך כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק':

השבטים היו נשמות כלליות. בנשמתו של ראובן היו כלולות כל הנשמות הפרטיות של שבט ראובן; בנשמתו של שמעון היו כלולות כל הנשמות של שבט שמעון;



תשי"א / יומן מתוך הספר 'ימי בראשית'

השתתפות בתקנת הרבי

רשימה וחוברת חדשה יוצאת לאור • איזו מסכת לקחת הרבי הקודם בפעם האחרונה • קיום תקנת הרבי תוסיף אומץ בהתקשרות אליו

אדמו"ר הכ"מ לרגל כ"ד טבת, יום ההילולא של רבינו הזקן. החוברת כוללת: ספור של אדה"ז מרשימת כ"ק אדמו"ר הכ"מ. ובתור הוספה: מה שכתב רבנו הזקן קרוב לזמן הסתלקותו, וכן ראשי פרקים מתולדותיו, והודעה אודות חלוקת הש"ס שנדפסו בחוברת כ"ד טבת ה'תש"ט.

בהקדמה לחוברת כותב הרבי שבכ"ד טבת נהגו לעשות חלוקת הש"ס... מדי שנה בשנה היה גם כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ משתתף בחלוקת הש"ס זו, ואשתקד לקח מסכת סוכה".

הרבי מסיים שע"י "ההשתתפות בחלוקת הש"ס... תקנה שכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ השתדל בחיזוקה ובהפצתה... תוסיף אומץ... בהתקשרותנו... ללכת בדרכיו אשר הורנו... נצח סלה ועד".

החוברת נדפסה לזכות הבחור מר מ.ג. שתרם את הוצאות ההדפסה.

יום רביעי, י"ח טבת

היום נקבעו הזמנים לתפלות מנחה ומעריב של הרבי בבית המדרש למטה: מנחה - 15:15, מעריב (בחורף) - 18:45

שבת פרשת ויחי, י"ד טבת

בליל שבת, לפני קבלת שבת, חזר התמים דוד רסקין את המאמר ד"ה "באתי לגני" ה'תש"י.

יום ראשון, ט"ו טבת

הלילה הוא ליל 'ניתל' וכשיצא הרבי מחדרו ושמע רעש מהז'אל' בבית המדרש, פנה לעבר התמימים שעמדו שם ואמר בחיוך: "וואס טומעלט איר" ("על מה אתם עושים הרעש").

יום שני, ט"ז טבת

בשעה 14:15 נכנס הרבי לתפלת מנחה בבית המדרש למטה.

באחד הלילות, בזמן האחרון אירע שהתמים שלום דובער גולדשמיד המתין עם מכוניתו בפתח "770", וכאשר הרבי עמד ללכת לביתו, ביקש מהרבי שייתן לו את הזכות להסיעו לביתו, והרבי נענה לבקשתו. ומאז נוהג הוא להסיע את הרבי בכל ערב לביתו.

יום שלישי, י"ז טבת

היום יצא לאור רשימה (ליקוט לב) מכ"ק



עת לדעת

המדור מתפרסם מתוך הספר 'עת לדעת', שנערך ע"י השליח הרב אברהם שמואל בן הגה"ח הרב חיים מאיר בוקיעט ז"ל, ומוקדש לעילוי נשמתו

המשפיע הראשון בליובאוויטש

יום פטירתו של הרה"ח ר' חנוך הענדל קוגעל (קורניצער), המשפיע הראשון בישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש, בעת התייסדותה בשנת תרנ"ז.

וכה ביקש לפני פטירתו: ידוע אשר בעונשים שלמעלה - לאחר מאה ועשרים - יש שני סוגי עונשים, עונש ארוך ועונש קצר. בעונש הקצר - היסורים גדולים ונוראים במאד עד שאפילו מלאכי החבלה לא יכולים להביט לגודל היסורים של הנענש. ובכל זאת, הוא מבקש שיתנו לו את העונש הקצר, משום שרוצה הוא להיות בהיכל כ"ק אדמו"ר הזקן ביום ההילולא כ"ד טבת.

(ליובאוויטש וחייליה ע' 531)

כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב ציוה לחקוק על מצבתו את המלים: ורבים השיב מעוון.

(התמים ח"א ע' 28)

כמו כן אמר עליו הרבי, שהוא בכלל לא היה בגיהנום; הוא רק הריח את הגיהנום ומיד נכנס לגן עדן.

(סה"ש תש"ב ע' 531. ליובאוויטש וחייליה ע' 631)

כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ כותב: הרה"ח ר' חנוך הענדל הינו המחנך האמיתי; הוא לא הסתפק בעשייה עם עצמו, ה"ללמוד", כי אם עשה ופעל בעבודה של מסירה ונתינה ובהתמסרות חסידית ב"וללמד", והכל היה אצלו בלהבה של אהבת ישראל ובעריבות של חסידות חב"ד.

(סה"מ תש"ט ע' 198)

דין נצח - סופי ומוחלל

יום שנגמר ה"דין נצח" באופן גלוי לעיני כל העמים בקשר לספרי רבותינו נשיאינו שבספריית ליובאוויטש. לאחר דחיית תביעה אחרונה שהגיש הצד השני בהמשך ל"דין נצח" שהיה בה' טבת תשמ"ז. התביעה נדחתה וה"דין נצח" נהיה סופי!

תש"נ

תר"ס

י"ט
טבת

ט"ז
טבת

ט"ו
טבת

תרפ"ד

תרי"ט

יום פטירת הרה"ק ר' שמרי' נח שניאורסאהן

יום פטירתו של הרה"ק ר' שמרי' נח שניאורסאהן מבברויסק, בן הרה"ק יהודה לייב - מהרי"ל מקאפוסט - בן הצ"צ. נפטר ביום ב' לפ' שמות, ומנוחתו כבוד בעיר בברויסק.

הוא היה האדמו"ר האחרון מנכדי כ"ק אדמו"ר הצמח צדק שלא היו אדמו"רי ליובאוויטש. ומני אז "חסידות חב"ד - היא: ליובאוויטש" (כלומר, חסידי קאפוסט ובברויסק שנשארו, נתמזגו ונכללו בליובאוויטש).

(תורת מנחם ח"ט ע' 75. קיצור תולדות חב"ד ע' 343)

יום הולדת הרבנית שטערנא שרה

יום הולדת אשת כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, הרבנית שטערנא שרה שניאורסאהן, בת כ"ק אדמו"ר הרי"צ מאוורוטש והרבנית חנה - ביום ד' לפ' שמות, בעיר ליובאוויטש.

(ימי חב"ד ע' 91)

מרשימותיו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ:

בחכמתה הגדולה ובתבונתה הכי רבה ובמדותיה הטובות, פעלה ועשתה לטובת משפחת בית רבי, לטובת החסידים וביחוד התעניינה בהחזקת ישיבת תומכי תמימים. ייסדה אגודת נשים לטובת הישיבה והחזיקה את כל תלמידי המכינות אשר על ידי ישיבת תומכי תמימים.

(סה"ש תרפ"א ע' 31 בערה 21)



מביאורי הרבי על הרמב"ם

• כיצד יעלה על הדעת שהחכמים ונביאי ישראל יתאוו לרדות בגויים? • איזו מדרגה נשיג בזמן הגאולה? • מי ראוי לטייל בפרד"ס? • דגש מיוחד ב"מצווה ראשונה ממצוות עשה לידע שיש שם אלו-ה" • פנינים מביאורי הרבי על סיום והתחלת 'משנה תורה' לרמב"ם, לרגל יום פטירתו בכ' בטבת

משמעותם הפשוטה של הדברים היא, שהשינוי בעולם יקרה מעצמו, באופן טבעי, וללא צורך ביד מכוונת. הבריאה תעסוק בידיעת ה' מעצמה, ללא שתידרש התעסקות פעילה של בני ישראל בתהליך: "ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד". מכך שהרמב"ם כורך את ידיעת התורה של בני ישראל בצוותא עם העיסוק העולמי בחכמה האלוקית משתמע, שהעיסוק בחוכמה האלוקית של אומות העולם הוא תוצאה מעבודתם הרוחנית של בני ישראל.

לפי זה, רעיון השליטה של החכמים ונביאי ישראל על העולם שמתאר הרמב"ם בהלכה ד', איננו מכוון לתאוות שררה אלא לרצון לתקן את העולם, כלומר, ללמד את העולם את דעת ה' כפי שמתאר הרמב"ם בפרק י"א. ועל כך מחדש הרמב"ם: לא זו תכלית ימות המשיח, אלא "כדי שיהיו פנויין בתורה וחכמתה".

ומוסיף הרמב"ם בהלכה הבאה ומחדש, שהתשוקה של חכמי ישראל להגות בתורה ובחכמתה מתוך פניית, דיי בה כדי לרומם את העולם באופן אוטומטי, והיא מהווה השראה לאומות העולם שיעסקו אף בהן ב"לדעת את ה' בלבד".

(ליקוטי שיחות חלק ל"ה עמוד 98)

חילופי שלטון

"ובאותו הזמן... ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים, וישיגו דעת בוראם כפי כוח האדם, שנאמר: 'כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים'". כאן

"לא נתאוו החכמים והנביאים ימות המשיח, לא כדי שישלטו על כל העולם, ולא כדי שירדו בעכו"ם, ולא כדי שינשאו אותם העמים, ולא כדי לאכול ולשתות ולשמוח, אלא כדי שיהיו פנויין בתורה וחוכמתה". (פרק י"ב, הלכה ד')

הדברים מעוררים תמיהה: הכיצד תעלה על הדעת האפשרות שהחכמים ונביאי ישראל יתאוו לימות המשיח כדי לשלוט על העולם, או כדי שינשאו אותם העמים? הרי אפילו אצל חכמי האומות, משאת נפשם היא להגות בדברי חכמה, ובוודאי שלא לרדות בבני אדם!

ביאור הדברים:

הרמב"ם מציג שני אופני השפעה של בני ישראל על אומות העולם. בסוף פרק י"א בהלכות מלכים מתאר הרמב"ם את פעילותו הכלל-עולמית של המלך המשיח במילים הבאות: "וזיתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד שנאמר כי אז אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכס אחד". נמצא, שהמשיח יפעל באופן אקטיבי ויזום כדי לקדם את אומות העולם לתיקון עצמי.

אך בסוף פרק י"ב מסיים הרמב"ם: "באותו הזמן לא יהיה שם לא רעב... שהטובה תהיה מושפעת הרבה... ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד. ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים, ויודעים דברים הסתומים, וישיגו דעת בוראם כפי כוח האדם, שנאמר: 'כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים'". כאן

האדם, שנאמר: 'כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים'". (הלכות מלכים, סוף פרק י"ב)

בתחילת ספר 'משנה תורה', כאשר מבאר הרמב"ם את מצוות ידיעת ה', איננו מזכיר את שם הוי' בפירושו, אלא: "לידע שיש שם מצוי ראשון". עתה מדגיש הרמב"ם לדעת את ה'", ומשייך לכך את הפסוק: "מלאה הארץ דעה את ה'".

מה פשר הניסוח השונה?

בימות המשיח רמת ההבנה שלנו באלוקות תהיה בדרגה הגבוהה ביותר. לקב"ה יש צורות ביטוי שונות, המתפרשות בשמותיו השונים. שם הוי' הוא הנשגב ביותר, ומי שמסוגל להכיל את השם הזה בתודעתו, הופך לבטל בתכלית אל הבורא יתברך. מדרגה נשגבה זו תושג בזמן הגאולה.

לכן, משלב הרמב"ם את שם הוי' בהלכות העוסקות בימות המשיח ולא בפתיחת ספרו, ומסיים בפסוק: "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". התגלותו של הקב"ה אלינו באמצעות שם הוי' תשליט סדר חדש בעולם. התפיסה שלנו את המציאות תשתנה. נפסיק לחוות את הגשמיות כממשית ואת האלוקות כנעלמת, אלא נחוש את הנוכחות הבלעדית של הרוחניות בהווייתנו עד שהמציאות הפיזית תהפוך בעצמה למכוסה ונסתרת: "כמים לים מכסים".

(ליקוטי שיחות חלק ל"א, עמוד 26)

לפתוח בטיוול

הרמב"ם לא רק כתב חיבור מקיף לתורה כולה, אלא יצר מסלול לימוד מובנה ומסודר עבור הלומד. תחילתו בלימוד התורה שבכתב במקורה, ומשם מציע הרמב"ם לדגל הישר לספרו 'משנה תורה', מבלי לעיין בספרי תורה-שבעל-פה קדומים יותר.

בשלב הבא, יש ללמוד את בספר הראשון בסדרת 'משנה תורה', ספר מדע, וללומדו מתחילה, בהלכות יסודי התורה העוסקות באמונה בה' ובידיעתו. סוגיות אלו מכנה הרמב"ם "יסוד היסודות ועמוד החוכמות".

וכפי שכתב בהקדמת ספרו למניין המצוות: "ספר ראשון - אכלול בו כל המצוות שהן עיקר דת משה רבינו עליו השלום, וצריך האדם לידע אותן תחלת הכל, כגון יחוד השם ברוך הוא".

אך האם הרמב"ם בעצמו לא סתר את עקרונות

הלימוד המסודר שקבע?

בפרק ד' בהלכות יסודי התורה כותב הרמב"ם: "ואני אומר שאין ראוי לטייל בפרדס אלא מי שנתמלא כריסו לחם ובשר... לידע האסור והמותר... היות דאבי ורבא". מדבריו משתמע שאל לו לאדם לגשת הישר ללימוד הסוגיות המעמיקות שעוסקות בידיעת ה', אלא להכיר קודם את כללי האסור והמותר של הלכות היום-יום.

הסבר הדברים:

לא לחינם נקט הרמב"ם בשפה ציורית - "לטייל בפרדס" - כשביקש לתאר את הלימוד במכמני התורה. טיוול איננו צעדה תכליתית, אלא שוטטות ממושכת לשם השוטטות בלבד. ובהשאלה לעולם הלימוד, 'טיול' משמעותו לימוד נרחב לשם עונג, מתוך התבוננות מעמיקה, ולא לשם הסקה הלכתית. לימוד כזה מבקש הרמב"ם למנוע ממי שטרם מילא כרסו בפסקי הלכות. הפרקים הראשונים של הלכות יסודי התורה מגישים על קצה המזלג עקרונות חשובים מסוגיות רחבות אלו. וכפי שכתב הרמב"ם עצמו, שדבריו במעשה המרכבה הם "טיפה מן הים ממה שצריך לבאר בעניין זה", ואלו שבמעשה בראשית "כמר מדלי". זה מידע מינימלי הנדרש לקיום חמש המצוות היסודיות שציין הרמב"ם בפרקים אלו, ובמיוחד מצוות ידיעת ה'. ואכן, את התמצית הזו חובה ללמוד תחילה, שכן ידיעת הבורא היא "יסוד היסודות", היא ההלכה שממנה נוצרו כל הלכות התורה.

(ליקוטי-שיחות חלק כ"ז עמוד 114)

הראשונה שבמצוות

כתב הרמב"ם בפתח רשימת מצוות עשה: "מצווה ראשונה ממצוות עשה לידע שיש שם אל-יה שנתמלא אכילתו הוי'ה אלווקין".

מדוע הרמב"ם ראה צורך לציין שמצווה זו היא "מצווה ראשונה ממצוות עשה", והלוא ברור מאילו שהמצווה שמופיעה בראש רשימת המצווה היא ראשונה. ואכן, הרמב"ם לא טרח להזכיר שהמצווה הבאה בתור היא שנייה לה.

גם בהלכה הראשונה בספר 'משנה תורה' מצאנו את ההגדרה 'ראשון': "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל נמצא". אם הוא

ראשונה ממצוות עשה לידע שיש שם אלו-ה". המצווה היסודית ביותר, העוסקת בקיומו של הקב"ה, אכן ראוי היה שתעמוד למעלה מכל המצוות, שכן היא עילת המצוות כולן. ואולם הרמב"ם מבקש להדגיש שהמצווה הזו היא מקור הכוח של כל מצווה ומצווה מתרי"ג המצוות, ועל-כן צירף אותה לרשימה הסכמטית של מכלול המצוות.

על כך יש להוסיף דיוק בדברי הרמב"ם: "לידע שיש שם אלו-ה", כתב הרמב"ם, ולא "להאמין שיש שם אלו-ה". מפני שידיעת ה', כלומר, ההתבוננות בגדולתו יתברך, היא זו שמולידה רגשות של אהבה ויראה כלפיו, החיוניות לקיום המצוות כולן. לכן זוהי "מצווה ראשונה", המביאה לידי קיום יתר המצוות.

(תורת מנחם תשמ"ה ג', עמוד 1766)

"ממציא כל נמצא", מובן מאליו שהוא "ראשון"! כמו כן, ראשון מתוך רבים נמנה עמם באותה חטיבה אף אם הוא נעלה מהם. האם ניתן לשייך את הקב"ה לקבוצה אחת עם יתר הנמצאים שנוצרו ממנו, חלילה!?

ההסבר:

אכן, הקב"ה מרוּמם ונשגב מכל 'נמצא' אחר שחוץ ממנו. אלא שבענוותנותו הגדולה השפיל את עצמו להיות בבחינת "מצוי ראשון", ויצר משוואה מלאכותית לפיה הוא והנבראים נמצאים כביכול בקטגוריה אחת, שיתרונו עליהם הוא בהיותו ראשון בלבד.

בכך ביקש לטעת בנבראים המגושמים הכרה בהיותם יצירי כפיו; שלא נוצרו מעצמם, אלא הקב"ה הוא "ממציא כל נמצא". זה "יסוד היסודות ועמוד החכמות" שעליו מושתתת התורה כולה - להטמיע בבריאה את המודעות לכך שהקב"ה בראה.

את העיקרון הזה ממחיש הרמב"ם בדבריו: "מצווה

צו השעה

צו השעה לפרסם ולהרעיש בכל מקום ומקום
שחוב גמור על כל אחד ואחד לעסוק בהפצת התורה
והיהדות חוצה!

(תורת- מנחם - התוועדויות' ה'תשמ"ח, חלק ג, עמ' 497)

אתר המבצעים של אנ"ש
www.Mivtzoim.co.il





הלכות ומנהגי חב"ד

הפטרה: ויקרבו ימי דוד למות - ותכון מלכותו מאד, (מלכים א ב,א-יב).

התוועדות: "בעומדנו ב'שבת חזק' - צריך כל אחד ואחד מישראל לחזק את עצמו ובני-ביתו וכל הנמצאים בסביבתו... בכל ענייני יהדות..."

"וכדאי לקשר זה עם התוועדות מיוחדת... כהמנהג בכמה קהילות קדושות בישראל, שבשבת חזק מכינים הגבאים 'קידושא רבא', ובוודאי יחזקו ויחדשו מנהג זה בכל המקומות - שבה יסיפו באמירת דברי תורה (וגם קבלת החלטות טובות...), ויסיפו בהשמחה לגמרה של תורה"⁵.

סוף זמן קידוש לבנה - מוצאי שבת קודש כל הלילה.

יום ששי כ' בטבת

יום ההילולא של הרמב"ם ז"ל. יום התחזקות בלימוד הרמב"ם היומי⁶.

ליל 'ניתל':

הלילה ליל 'ניתל', יש לסיים את כל השיעורים לפני השקיעה⁸.

5. ספר-השיחות תש"נ ח"א עמ' 233, עיי"ש.

6. התוועדות תשמ"ה ח"ב עמ' 1016.

7. ברשימות היומן' עמ' שיג, שסה, ב'היום יום' יז טבת ובס' השיחות תש"נ ח"א עמ' 192 - נכתב בת"ו (כמו במחזור ויטרי הל' שחיטה סי' פ, בתרומת הדשן סי' קצה, ובד"מ יו"ד סו"ס קמו - במהורות ללא צנוורה). מאידך, באג"ק ח"ג עמ' קכ וח"ד עמ' שנב, ובאגרת שבלקוטי-שיחות חט"ו עמ' 545, כמו בס' המנהגים טירנא בהגהות המנהגים סי' יד, בכפתור ופרח פי" ובלבוש יו"ד שם - נכתב בט"ת). וכתב הרבי בלקוטי-שיחות שם: ניטל - רמז להעדר, וי"א ניתל - מלשון נתלה, הוא [=כינוי ל]זמן לידת אותו האיש (נאטאל בלטינית = לידה).

8. צ"ב אם נהגו להינעם מלימוד מתחילת השקיעה (כמנהג 'רוב עדות החסידים' שבלוח דבר בעתו. ובס' נטעי גבריאל שם פ"ב הע' ט' כתב שכן מנהג חב"ד. וצ"ב מקורו), או מצאת הכוכבים בלבד. וראה ב'התקשרות' גיליון רפג עמ' 18 וגיליון שלג עמ' 19 בנדון. ולכאורה, כל עוד יש ספק בזה,

שבת קודש פרשת ויחי י"ד בטבת

קריאת התורה: בזמן קריאת הפסוק האחרון של הפרשה, המסיים את כל ספר בראשית (וכן בסיום שאר חומשי תורה), מנהג ישראל לעמוד². בסיום הספר אומר כל הציבור, ואחריו הקורא: "חזק חזק ונתחזק!"³ וגם העולה לתורה אומר זאת⁴.

1. לעניין קריאת 'חמשה מקראות שאין להן הכרע', שאחד מהם הוא 'ארור דפרשתנו (מטז), ראה ב'התקשרות' גיליון תמו עמ' 18 וגיליון ת"נ עמ' 17, הן ע"פ הנהגו והן ע"פ מכתב הרבי, שקוראים כרגיל לפי הטעמים.

2. רצוי שהקורא יפסיק קימעה לפני תחילת הפסוק (עכ"פ עד שיסיקו היושבים לעמוד), כדי שהציבור ישמע היטב את קריאת הפסוק - לוח 'דבר בעתו'.

3. בפרי חדש (או"ח סי' קלט) שם כתב שהאמירה היא ע"פ מאמר רד"ל: "ארבעה צריכים חיזוק: תורה ומעשים טובים, תפילה ודרך-ארץ" (ברכות לבב).

וראה בעניין זה ברשימות היומן' עמ' תג, בשם כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ, שהטעם לאמירה זו הוא 'כדי לכלול עצמו עם המאמינים הפשוטים', חיזוק 'להתחיל ספר חדש', ולשאלת הרבי שאם כן, הרי זה הפסק - כיוון שעוסק בספר הבא ולא בזה שסיימוהו - היה המענה מפתגם הרוג'ובי שכל התורה מהווה 'תיבה אחת', עיי"ש.

רגילים לומר 'ונתחזק' ו' בצירי. וראה ב'לוח השבוע' גיליון תתפ"ח הערה 1 בארוכה בכל האמור בהערה זו ושלאחריה, וש"נ.

4. ספר-המנהגים עמ' 31. לוח כולל-חב"ד. בס' שולחן-הקריאה פכ"א כתב, שהעולה לא יאמר זאת מחשש הפסק, ובקצות-השולחן סי' פד בבדי-השולחן סי' ק כב הוסיף ע"ז את הטענה "שהברכה היא לעולה, ולא שייך שהוא יאמר לעצמו". אמנם באג"ק ח"ד עמ' יד השיב על כך הרבי: "אמירת העולה לתורה 'חזק חזק ונתחזק' - לא חשיב הפסק, כי הוא שייך לקריאת הסיום (ראה שו"ע אדה"ו סי' קס"ו ס"ט)", וגם הוא** אומר, כי נוסחא שלנו*** היא 'ונתחזק', עכ"ל.

** שם איתא שהפסק מענייני הסעודה אינו מעכב בדיעבד בין ברכה לאכילה, ו'ומור לתחילה אם אי-אפשר בעניין אחר', ואכן, ע"פ דברי הרבי בהתוועדות תשמ"ז ח"ב עמ' 254 הערה 31 - מוגה - "שאמירת הברכה קאי גם על העניין ד'חזק', עיי"ש, הרי זה ממש כמו שכתב הרבי בספר-המנהגים סי'ע 105 בעניין מנהגו באמירת היה"ד על התפוח ברי"ה בין הברכה לאכילה: "וכיוון דא"א בענין אחר, הווי כדיעבד". וע' גם בשו"ת יביע-אומר ח"א הא"ח סי' ט.

*** - העולה לתורה, שאליו מכוונת הברכה 'חזק', מצטרף לאמירה (כנראה - עם הציבור) כדי לברך גם את הקהל עמו.

**** - שלא כמנהג צרפת בעבר והספרדים כיום, שמברכין רק את העולה.

והוא רק עד חצות לילה¹³ (בתל-אביב: 11:37)¹⁴.
לדעת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנר¹⁵ צריך להיות המנהג
בכל מדינה לפי ליל אידם של רוב הגויים (הנוצרים)
במדינה זו¹⁶ בזמן הזה, דהיינו בארץ הקודש בערב זה.

13. כ"ק אדמו"ר מהרי"צ, לוח 'היום יום' יז טבת.
14. לעניין קיום 'עונה' בלילה זה - ראה בשערי הל' ומנהג ח"ד עמ' קלב,
ודיון בזה בהתקשרות גיליון תש"ו עמ' 18, ומסיק שעכ"פ אין ראייה משם
להחמיר בליל טבילה אחר חצות.
15. לקוטי-שיחות הנ"ל. ומציין שזה דלא כדמשמע בס' 'דרכי חיים ושלוה'
סי' תתכ"ה. אג"ק ח"ג עמ' קכ. ח"ד הנ"ל.
16. במכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנר: "לשמעונו שבארה"ק ת"ו אין נוהגין
בזה כלל (ובטח שמע זה מבר-סמכא ביותר ז"א שהרבי מפקפק בזה -
הערת המלקט)) - אם נכונה השמועה, אולי אפשר לומר הטעם, שכיוון
שפשוט שם (מלבד תקופות קצרות, כידוע) ממשלת הישמעאלים, ותלוי
בשר של מעלה, לא היה מלכתחילה עניין לניטל שם. ובמילא אין החשש
דלהוסיף חיות" - אג"ק ח"ג הנ"ל.
נראה שבא רק ללמד זכות, שהרי באג"ק ח"ד הנ"ל מורה פרטים בהנהגה
זו לשואל מירושלים ת"ו. ובשיחת כ' כסלו ה'תשל"ז (הנחת הת' ס"ח, בלתי
מוגה) נאמר: "תלוי אם יש במקום זה עניין של ע"ז. ולכן במקומות כמו
מרוקו ותימן לא נוהרו ב'ניטל', כיוון שאינם קשורים עם הנוצרים" [זאת
למרות שהנוצרים (הצרפתים) שלטו במרוקו בדורות האחרונים], ולכן,
בארה"ק שיש הרבה ע"ז וחגאותיהם נערכות ברעש גדול, ברור שיש להיזהר
בוה. ואכן בני אג"ש בארה"ק כיום נפוץ ומקובל להיזהר בזה בפשיטות. וראה
קובץ 'מוריה' גיליון קסא ובלוח 'דבר בעתו' ביום זה, בעניין מנהגי ישראל
בליל ניטל בכלל, ובארה"ק בפרט.

גם חסידות אין לומדים⁹, אָבָל האַבְלִים לומדים את
המשניות לאחר התפילה, כרגיל¹⁰.
מה שנוהגים שלא ללמוד בליל 'ניתל', ביאר כ"ק
אדמו"ר מהורש"ב נ"ע הטעם, שהוא "כדי שלא
להוסיף חיות" [ב'אותו האיש', שהוא זמן לידתו,
ובהולכים בשיטתו עתה¹¹]. פעם אמר: "אינני מחבב
את המתמידים ששמונה שעות¹² אלו נוגעות בנפשם".

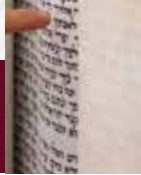
יש לנהוג כדברי הרבי (אג"ק ח"ד עמ' שנב): "וכיון שלעניין ביטול תורה
חידוש גדול הוא, ולכן אין לך בו אלא חידוש".
9. בשידור הרדיו בלילה זה שהיה מיועד בקביעות לשיעור התניא שנאמר
ע"י הר"ה ח"ר יוסף וינברג ז"ל, הורה לו הרבי לספר סיפורים מרבותינו
נשיאינו (גיליון 'כפר חב"ד' שבהערה הבאה).
10. כ"ז מגיליון 'כפר חב"ד' מס' 646 עמ' 15 (כאמור ברשימות היומן'
עמ' ססה: "גם דא"ח לא היה [אדנ"ע] לומד [ב'ניתל]', וגם לא למיגרס",
ולא כאמור ברשימות' קדמות, 'רשימות היומן' עמ' שיג, בשם אדמו"ר
מהורש"ב נ"ע, שאי-הלימוד בניתל אינו שייך ללימוד חסידות. ואולי בדרגת
לימוד החסידות של רבותינו נשיאינו הוא עניין אחר, שאין ממנו יניקה, ולכן
מסופר ברשימות היומן' עמ' ססה הנ"ל שהצמח-צדק למד בלילה זה, אבל
כש"הזכירו לו" - הפסיק). ואולי משום כך אמר הרבי פעם שיחה קצרה בליל
ניטל (התוועדיות תש"נ ח"ב עמ' 59).
11. לקוטי-שיחות כרך טו עמ' 554.
12. ב'היום יום עם הערות וצייונים" ח"א, מציע לפרש זאת, היות ו'סדר נגלה'
בליובאוויטש נמשך 8 שעות (קונטרס עץ החיים ס"פ כב), הכוונה שאינו
מרוצה מאלה המתעקשים להשלים את מניין השעות גם ביום זה.



אתר המבצעים של אנ"ש
www.Mivtzoim.co.il



שניים מקרא ואחד תרגום



מוקדש לע"נ
הרה"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק הכהן ע"ה
ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

בנהוי עמה ית מנשה וית אפרים: ב ויגד ליעקב
ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל
וישב על-המטה: ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך
יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על-המטה:
וחיו ליעקב ואמר הא ברך יוסף אתא לותך
ואתקף ישראל ויטיב על ערסא: ג ויאמר יעקב
אלי-יוסף אל שדי נראה-אלי בלזו בארץ פנען
ויברך אתי: ויאמר יעקב אלי-יוסף אל שדי
נראה-אלי בלזו בארץ פנען ויברך אתי: ואמר
יעקב ליוסף אל שדי אתגלי לי בלזו בארעא
דכנען וברוך יתי: ד ויאמר אלי הנני מפרך
והרביתך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את-
הארץ הזאת לזרעך אחריו אחזת עולם:
ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל
עמים ונתתי את-הארץ הזאת לזרעך אחריו
אחזת עולם: ואמר לי הא אנא מפיש לך ואסגנך
ואתגנך לכנשת שבטין ואתן ית ארעא הך
לכניך בתוך אחסנת עלם: ה ועתה שני-בניך
הגולדים לך בארץ מצרים עד-באי אליך
מצרימה ליהם אפרים ומנשה פראובן ושמעון
יהוי-לי: ועתה שני-בניך הגולדים לך בארץ
מצרים עד-באי אליך מצרימה ליהם אפרים
ומנשה פראובן ושמעון יהוי-לי: וכען תרין בניך
דאתלידו לך בארעא דמצרים עד מיתי לותך
למצרים דיילי אנון אפרים ומנשה פראובן
ושמעון יהון קדמי: וימולדתך אשר-הולדת
אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו
בגחלתם: וימולדתך אשר-הולדת אחריהם לך
יהיו על שם אחיהם יקראו בגחלתם: ובניך די
תוליד בתריהון דילך יהון על שום אחיהון
יתקרון באחסנתהון: ו ואני א בכאי מפדן מתה
עלי רחל בארץ פנען בדרך בעוד כברת-ארץ
לכא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא

כח ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה
ויהי מי-יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים
ומאת שנה: ויחי יעקב בארץ מצרים שבע
עשרה שנה ויהי מי-יעקב שני חייו שבע שנים
וארבעים ומאת שנה: ותיא יעקב בארעא
דמצרים שבע עשרי שנין והוון יומי יעקב שני
חיוהי מאה וארבעין ושבע שנין: כח ויקרבו
ימי-ישראל למות ויקרא א לבנו ליוסף ויאמר
לו אם-נא מצאתי חן בעיניך שים-נא ידך
תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל-נא
תקברני במצרים: ויקרבו ימי-ישראל למות
ויקרא א לבנו ליוסף ויאמר לו אם-נא מצאתי חן
בעיניך שים-נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד
ואמת אל-נא תקברני במצרים: ויקרבו יומי
ישראל למת וקרא לברה ליוסף ואמר לה אם
כען אשפחית רחמין בעיניך שוי כען ידך תחות
ירכי ותעבד עמי טיבו וקשוט לא כען תקברני
במצרים: ז ושכבתי עם-אבתי ונשאתני
ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי
אעשה כדברך: ושכבתי עם-אבתי ונשאתני
ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה
כדברך: ואשכוב עם אבתי ותשלני ממצרים
ותקברני בקברתהון ואמר אנא אעבד כפתגמך:
א ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל
על-ראש המטה: ויאמר השבעה לי וישבע לו
וישתחו ישראל על-ראש המטה: ואמר קים לי
וקיים לה וסגיד ישראל על ריש ערסא: פ א ויהי
אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך
חלה ויפח את-שני בניו עמו את-מנשה ואת-
אפרים: ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף
הנה אביך חלה ויפח את-שני בניו עמו את-
מנשה ואת-אפרים: והוה בטר פתגמא האלין
ואמר ליוסף הא אבוך שכיב מרע ודבר ית תרין

תרגום אונקלוס, תלמוד בבלי, סנהדרין, פ"א, ע"א

למנהג רבותינו נשיאנו, יש לקרוא ביום ה' בלילה שמו"ת עליה אחת או שתיים מהפרשה, ולמחרת ביום ו' אחרי חצות לקרוא שוב מתחילתה עד גמיוא עם ההפטרה, ובשבת לפני תפילת שחרית לקרוא שוב 'שביעי'. • סהרים (ענ"פ לתחילה) שלא להפסיק באמצע קריאת שמו"ת.

בית לחם: ואני | בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כבדת ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם: ואנא במיתי מפדן מימת עלי רחל בארעא דכנען בארעא בעוד כרובא דארעא למיעל לאפרת וקברתה תמן בארעא אפרת היא בית לחם: וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מיראלה: וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מיראלה: וחזא ישראל את בני יוסף ואמר מן אלין: ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם: ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם: ואמר יוסף לאביו בני אנני דיהב לי יי הקא ואמר קרבנון כען לנתי ואברכנון:

שני ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם: ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם: ועיני ישראל קרן מסיכו לא יכול למחזי וקריב תהון לנתי ונשיק להון וגפיה להון: ויאמר ישראל אלי יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך: ויאמר ישראל אלי יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך: ואמר ישראל ליוסף למחזי אפיך לא סברית והא אחזי יתי יי אף ית בניך: ויניצא יוסף אתם מעם ברפיו וישתחו לאפיו ארצה: ויניצא יוסף אתם מעם ברפיו וישתחו לאפיו ארצה: ואפיק יוסף תהון מן קדמוהי וסגיד על אפוהי על ארעא: ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו: ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו: ודבר יוסף ית

תרויהון ית אפרים בימינה מסמאלא דישראל וית מנשה בסמאלה מימינא דישראל וקריב לנתי: וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שפל את ידיו פי מנשה הבכור: וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שפל את ידיו פי מנשה הבכור: ואושיט ישראל ית ימינה ושווי על רישא דאפרים והוא זעירא וית סמאלה על רישא דמנשה אחפימנון לידוהי ארי מנשה בוכרא: ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברכם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה: ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברכם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה: וברך ית יוסף ואמר יי די פלחו אבהתי קדמוהי אברכם ויצחק יי דזון יתי מדאיתני עד יומא קדין: ומלאך הגאל אתי מפלדע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברכם ויצחק וידנו לרב בקרב הארץ: ומלאך הגאל אתי מפלדע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברכם ויצחק וידנו לרב בקרב הארץ: מלאכא די פרק יתי מפל בישא יברך ית עולמיא ויתקרי בהון שמי ושום אבהתי אברכם ויצחק ויכנוני ומא יסגון כגו בני אנשא על ארעא:

שלישי וירא יוסף פרישית אביו ידימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך ידאביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה: וירא יוסף פרישית אביו ידימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך ידאביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה: וחזא יוסף ארי שוי אבוהי יד ימינה על רישא דאפרים ויבאיש בעינהי וסעד ידא דאבוהי לאעדא תת

מעל רישא דאפריים לאנחותיה על רישא דמנשה:
 יח ויאמר יוסף אל־אביו לא־בן אבי פִּיזָה
 תבְכֹר שִׁים יְמִינְךָ עַל־ראשׁוֹ: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־
 אָבִיו לֹא־בן אָבִי פִּיזָה תבְכֹר שִׁים יְמִינְךָ עַל־
 ראשׁוֹ: וַאֲמַר יוֹסֵף לְאָבוֹהִי לֹא כֵן אָבָא אָרִי דִּין
 בּוֹכְרָא שׁוּ יְמִינְךָ עַל רִישָׁה: יט וַיִּמָּאן אָבִיו
 וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי כִּנּוּי יָדַעְתִּי גַם־הוּא יְהוּה־לָעָם
 וְגַם־הוּא יַגְדֵּל וְאוֹלָם אַחִיו הַקָּטָן יַגְדֵּל מִמֶּנּוּ
 וְזָרְעוֹ יְהוּה מְלֹא־הַגּוֹיִם: וַיִּמָּאן אָבִיו וַיֹּאמֶר
 יָדַעְתִּי כִּנּוּי יָדַעְתִּי גַם־הוּא יְהוּה־לָעָם וְגַם־הוּא
 יַגְדֵּל וְאוֹלָם אַחִיו הַקָּטָן יַגְדֵּל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יְהוּה
 מְלֹא־הַגּוֹיִם: וְסָרִיב אָבוֹהִי וַאֲמַר יָדַעְנָא בְרִי
 יָדַעְנָא אָף הוּא יְהִי לַעֲמָא וְאָף הוּא יִסְגִי וְכַרַם
 אַחוּהִי זַעֲרִיא יִסְגִי מִנָּה וּבְנֹהִי יְהוֹן שְׁלִיטִין
 בְּעַמְמִיא: כ וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר בְּךָ
 יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים פְּאִפְרִים
 וְכַמְנִשָּׁה וַיִּשָּׂם אֶת־אִפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה: וַיְבָרְכֶם
 בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְׁמַךְ
 אֱלֹהִים פְּאִפְרִים וְכַמְנִשָּׁה וַיִּשָּׂם אֶת־אִפְרַיִם לִפְנֵי
 מְנַשֶּׁה: וּבְרִיכַנּוֹן בַּיּוֹמָא הַהוּא לְמִימַר בְּךָ יִבְרַךְ
 יִשְׂרָאֵל לְמִימַר יִשׁוּיְנֶךָ יִי פְּאִפְרִים וְכַמְנִשָּׁה וְשׁוּי
 ית אפריים קדם מנשה: כא וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־
 יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהוּה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהָשִׁיב
 אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אַבְתִּיכֶם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־
 יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהוּה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהָשִׁיב
 אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אַבְתִּיכֶם: וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף
 הָא אָנָּא מְאִית וַיְהִי מִימְרָא דִּי בְּסַעֲדָכוֹן וַיִּתִּיב
 יִתְכוֹן לְאַרְעָא דְאַבְהֵתְכוֹן: כב וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ
 שְׂכֶם אַחַד עַל־אֲחִיךָ אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי
 בְּחַרְבֵי וּבְקַשְׁתִּי: וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׂכֶם אַחַד
 עַל־אֲחִיךָ אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבֵי
 וּבְקַשְׁתִּי: וַאֲנָא יְהִיבִית לְךָ חוֹלֶק חַד יִתִּיר עַל
 אַחִיךָ דִּי נְסִיבִית מִיָּדָא דְאִמּוֹרָאָה בְּצִלוֹתִי
 וּבְכַבְעוֹתִי: פ

ובני א וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ
 וְאִגְדָּה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית
 הַיָּמִים: וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ
 וְאִגְדָּה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית
 הַיָּמִים: וַיִּקְרָא יַעֲקֹב לְבְנוֹהִי וַאֲמַר אֲתַפְּנְשׁוּ וְאֲחֹתִי
 לְכוּן יִת דִּי יַעֲרַע יִתְכוֹן בְּסוּף יוֹמִיא: כ הקבצו
 וּשְׁמַעוּ בְנֵי יַעֲקֹב וּשְׁמַעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:
 הַקָּבִצוּ וּשְׁמַעוּ בְנֵי יַעֲקֹב וּשְׁמַעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל
 אֲבִיכֶם: אֲתַפְּנְשׁוּ וּשְׁמַעוּ בְנֵי יַעֲקֹב וּקְבִילוּ אוֹלְפָן
 מִן יִשְׂרָאֵל אָבוֹכוֹן: ג רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתְהָ פַחִי
 וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת וְיִתֵּר עֲזוֹ: רְאוּבֵן בְּכָרִי
 אֶתְהָ פַחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת וְיִתֵּר עֲזוֹ:
 רְאוּבֵן בּוֹכְרִי אֶת חִילִי וְרִישׁ תְּקִפִי לְךָ הָנָה חַזִּי
 לְמַסַּב תִּלְתָּא חוֹלְקִין בְּכִירוּתָא פְּהַנְתָּא וּמְלִכוּתָא:
 ד פָּחוּז כַּמְיֹם אֶל־תּוֹתֵר כִּי עֲלִית מִשְׁכְּבֵי אֲבִיךָ
 אִו חֲלַלְת יְצוּעֵי עֲלָה: פָּחוּז כַּמְיֹם אֶל־תּוֹתֵר כִּי
 עֲלִית מִשְׁכְּבֵי אֲבִיךָ אִו חֲלַלְת יְצוּעֵי עֲלָה: עַל
 דְּאִזְלַתָּא לְקַבֵּל אֲפִיךָ הָא כְּמִיא בְרַם לֹא אֶהְיִיתָא
 חוֹלֶק יִתִּיר לֹא תִסַּב אָרִי סְלֶקְתָּא בֵּית מִשְׁכְּבֵי
 אֲבוּךָ בְּכֵן אַחְלַתָּא לְשׁוּוּיֵי בְרִי סְלֶקְתָּא: פ
 ה שְׁמַעוּן וְלוֹי אַחִים כְּלִי חֲמָם מְכַרְתִּיהֶם:
 שְׁמַעוּן וְלוֹי אַחִים כְּלִי חֲמָם מְכַרְתִּיהֶם: שְׁמַעוּן
 וְלוֹי אַחִין גְּבַרִין גְּבַרִין בְּאַרְעָא תּוֹתְבוּתֵהוֹן עַבְדוּ
 גְּבוּרָא: ו בְּסַדָּם אֶל־תִּבְא נַפְשֵׁי בְּקַהֲלָם אֶל־
 תַּחַד כְּבִדִּי כִּי בְּאַפְסֵי הָרְגוּ אִישׁ וּבְרַצְנָם
 עַקְרוּ־שׁוּר: בְּסַדָּם אֶל־תִּבְא נַפְשֵׁי בְּקַהֲלָם אֶל־
 תַּחַד כְּבִדִּי כִּי בְּאַפְסֵי הָרְגוּ אִישׁ וּבְרַצְנָם עַקְרוּ־
 שׁוּר: בְּרַזְהוֹן לֹא תִוֹת נַפְשֵׁי בְּאַתַּפְּנִשְׁהוֹן לְמַהֲךָ
 לֹא נַחְתִּית מִן יְקָרִי אָרִי בְּרַזְהוֹן קְטֹלוּ קְטוּל
 וּבְרַעוּתֵהוֹן תַּרְעוּ שׁוּר סְנָאָה: ז אָרוּר אַפְסֵי כִּי עָזוּ
 וְעַבְרַתֶּם כִּי קִשְׁתָּה אַחְלָקֶם בְּיַעֲקֹב וְאַפְיָצֶם
 בְּיִשְׂרָאֵל: אָרוּר אַפְסֵי כִּי עָזוּ וְעַבְרַתֶּם כִּי קִשְׁתָּה
 אַחְלָקֶם בְּיַעֲקֹב וְאַפְיָצֶם בְּיִשְׂרָאֵל: לִיט רַגְזֵהוֹן אָרִי
 תַקִּיף וְחַמְתֵּהוֹן אָרִי קִשְׂיָא אֶפְלַגְנוֹן בְּיַעֲקֹב

וְאֶבְדְּרוּן בְּיִשְׂרָאֵל: פ הַ יְהוּדָה אֶתְּהָ יוֹדוּךָ
 אֲחִיךָ יִדְךָ בְּעֶרְףְּ אִיבִיךָ יִשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ בְּנֵי אֲבִיךָ:
 יְהוּדָה אֶתְּהָ יוֹדוּךָ אֲחִיךָ יִדְךָ בְּעֶרְףְּ אִיבִיךָ יִשְׁתַּחֲוּוּ
 לְךָ בְּנֵי אֲבִיךָ: יְהוּדָה אֶתְּ אֲוִדִיתָ וְלֹא בְּהִיתָתָא
 בְּךָ יוֹדוּן אֲחִיךָ יִדְךָ תִּתְקַף עַל בְּעַלֵּי דְכַבְּךָ
 יִתְבַּדְּרוּן סְנָאָךָ יְהוּן מִחֲזִירִין קַדְלָךְ גְּדַמְךָ וִיהוּן
 מְקַדְּמִין לְמִשְׁאֵל בְּשִׁלְמָךְ בְּנֵי אָבוּךָ: ט גֹּר אַרְיָה
 יְהוּדָה מִטְּרַף בְּנֵי עֲלִית פְּרַע רַבֵּץ פְּאַרְיָה
 וּכְלָבִיא מִי יְקִימוּנוּ: גֹּר אַרְיָה יְהוּדָה מִטְּרַף בְּנֵי
 עֲלִית פְּרַע רַבֵּץ פְּאַרְיָה וּכְלָבִיא מִי יְקִימוּנוּ: שְׁלֹטוֹן
 יְהִי בְּשִׁרְיָא וּבְסוּפָא יִתְרַבָּא מְלַכָּא מְדַבֵּית יְהוּדָה
 אַרְי מַדִּין קְטָלָא בְּרִי נַפְשָׁךְ סְלִקְתָּא יְנוּחַ יִשְׂרִי
 בְּתַקּוּף פְּאַרְיָא וּכְלִיתָא וְלִית מַלְכוּ דְתוּעֲזַעְנָה:
 י לֹא־יִסּוּר שְׁבַט מִיְהוּדָה וּמַחֲקַק מִבֵּין רַגְלָיו עַד
 כִּי־יָבֵא שִׁילָה וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים: לֹא־יִסּוּר שְׁבַט
 מִיְהוּדָה וּמַחֲקַק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֵא שִׁילָה וְלוֹ
 יִקְהַת עַמִּים: לֹא יַעֲדִי עַבְד שְׁלֹטוֹן מְדַבֵּית יְהוּדָה
 וְסַפְרָא מִבְּנֵי בְנוּהִי עַד עֲלֵמָא עַד דְּיִתִּי מְשִׁיחָא
 דְּדִילָהּ הִיא מְלַכּוּתָא וְלֹה יִשְׁתַּמְעוּן עַמְמִיָּא:
 יא אֲסָרִי לִגְפֹן כְּתִיב עִירָה קְרִי עִירוֹ וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי
 אֲתַנּוּ כַּבֶּס בֵּינָן לְבָשׁוּ וּבְדָם־עַנְבִּים
 כְּתִיב סוּתָה קְרִי סוּתוֹ: אֲסָרִי לִגְפֹן עִירוֹ וְלִשְׂרָקָה
 בְּנֵי אֲתַנּוּ כַּבֶּס בֵּינָן לְבָשׁוּ וּבְדָם־עַנְבִּים סוּתוֹ:
 יסְחַר יִשְׂרָאֵל לְקַרְתָּה עַמָּא יִבְנוּן הִיכְלָה יְהוּן
 צְדִיקָא סְחוּר סְחוּר לֵה וְעַבְדֵי אוֹרִיתָא בְּאוּלְפָן
 עַמָּה יְהִי אַרְגָּוֹן טַב לְבוּשׁוֹהִי כְּסוּתָה מִלָּא מִלָּא
 צָבַע זְהוּרִי וְצַבְעוֹנִין: יב חֲכָלִילִי עֵינַים מִיָּן
 וּלְבָן־שָׁנַיִם מִחֻלָּב: חֲכָלִילִי עֵינַים מִיָּן וּלְבָן־שָׁנַיִם
 מִחֻלָּב: פ יִסְמְקוּן טוּרוּהִי בְּכַרְמוּהִי יִטּוּפוּן
 נַעֲוֹהִי בְּחֶמֶר יִחֲוּרֵן בְּקַעֲתָה בְּעִיבּוּר וּבְעַדְרֵי
 עֲנָא: יג זְבוּלָן לְחוּף יָמִים יִשְׁבֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִית
 וְיִרְכְּתוּ עַל־צִדּוֹן: זְבוּלָן לְחוּף יָמִים יִשְׁבֵּן וְהוּא
 לְחוּף אֲנִית וְיִרְכְּתוּ עַל־צִדּוֹן: זְבוּלָן עַל סֶפֶר
 יִמְמִיָּא יִשְׂרִי וְהוּא יִכְבַּשׁ מִחֲזִירִין בְּסַפִּינָן וְטוּב

יִמָּא יִיכּוּל וּתְחוּמָה יְהִי מְטִי עַל צִדּוֹן: פ
 יִשְׁשַׁכְּר חֲמֹר גְּרָם רַבֵּץ בֵּין הַמְּשַׁפְּתִים:
 יִשְׁשַׁכְּר חֲמֹר גְּרָם רַבֵּץ בֵּין הַמְּשַׁפְּתִים: יִשְׁשַׁכְּר
 עַתִּיר בְּנַכְסִין וְאַחַסְנָתָה בֵּין תְּחוּמֵיָא: טו וַיֵּרָא
 מְנַחֵה כִּי טוֹב וְאַתְּ־הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שְׁכֻמוֹ
 לְסַבָּל וַיְהִי לְמַס־עֵבֶד: וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב
 וְאַתְּ־הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שְׁכֻמוֹ לְסַבָּל וַיְהִי לְמַס־
 עֵבֶד: וַחֲזָא חוּלְקָא אַרְי טַב וַיֵּט אַרְעָא אַרְי
 מְעַבְדָּא פִּירִין וַיִּכְבַּשׁ מִחֲזִירֵי עַמְמִיָּא וַיִּשְׁעִי יֵת
 דְּבִרְיָהוֹן וְדַאשְׁתַּארוּן בְּהוּן יְהוּן לֵה פְּלַחִין וּמַסְקֵי
 מַסִּין: ס דָּן יִדְוִן עַמּוֹ פְּאַחַד שְׁבַטֵי יִשְׂרָאֵל:
 דָּן יִדְוִן עַמּוֹ פְּאַחַד שְׁבַטֵי יִשְׂרָאֵל: מְדַבֵּית דָּן
 יִתְבַּחַר וַיְקוּם גַּבְרָא בְּיוֹמוּהִי יִתְפַּרַק עַמָּה
 וּבְשִׁנּוּהִי יִנּוּחוּן פְּחָדָא שְׁבַטֵיָא דְיִשְׂרָאֵל: יז יְהִי
 דָּן נַחֲשׁ עַל־דְּרָךְ שְׁפִיפֹן עַל־אַרְחַת הַנֶּשֶׁף
 עַקְבֵי־סוּם וַיִּפֹּל רַכְבוֹ אַחֲוֹר: יְהִי־דָן נַחֲשׁ
 עַל־דְּרָךְ שְׁפִיפֹן עַל־אַרְחַת הַנֶּשֶׁף עַקְבֵי־סוּם וַיִּפֹּל
 רַכְבוֹ אַחֲוֹר: יְהִי גַבְרָא דְיִתְבַּחַר וַיְקוּם מְדַבֵּית דָּן
 אִימְתָה תִּתְרַמֵּי עַל עַמְמִיָּא וּמַחֲתָה תִּתְקַף
 בְּפִלְשֶׁתַיִ כַּחֲזִירֵי חוּרְמָן יִשְׂרִי עַל אַרְחָא וּכְפַתְנָא
 יִכְמוֹן עַל שְׁבִילָא יִקְטֹל גַּבְרִי מְשִׁרִית פְּלִשְׁתַּיִ
 פְּרָשִׁין עִם רַגְלָאִין יַעֲקֹר סוּסוֹן וַרְתַּפִּין וַיִּמְגַּר
 רוּכְבֵיהוֹן לְאַחֲוֹרָא: יח לִישׁוּעַתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה:
 לִישׁוּעַתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה: לְפִוּרְקָךְ סִבְרִית יי: ס
 חֲמִישִׁי יט גַּד גְּדוּד יְגוּדְנוּ וְהוּא יְגַד עֵקֶב: גַּד גְּדוּד
 יְגוּדְנוּ וְהוּא יְגַד עֵקֶב: מְדַבֵּית גַּד מְשִׁרִית מְזִינִין
 פֶּד יַעֲבְרוּן יֵת יִרְדְּנָא גְּדָם אַחֲוִיהוֹן לְקַרְבָּא
 וּבְנַכְסִין סְגִיאִין יִתּוּבוּן לְאַרְעֵהוֹן: ס כ מֵאֲשֶׁר
 שְׁמַנָּה לְחֻמוֹ וְהוּא יִתֵּן מְעַדְנֵי־מֶלֶךְ: מֵאֲשֶׁר
 שְׁמַנָּה לְחֻמוֹ וְהוּא יִתֵּן מְעַדְנֵי־מֶלֶךְ: דָּאֲשֶׁר טָבָא
 אַרְעָה וְהוּא מְרַבֵּיא בְּתַפְנוּקֵי מְלָכִין: ס כא נִפְתְּלִי
 אֵילָה שְׁלַחַה הַנֶּתָן אֲמֹר־יִשְׁפָּר: נִפְתְּלִי אֵילָה
 שְׁלַחַה הַנֶּתָן אֲמֹר־יִשְׁפָּר: נִפְתְּלִי בְּאַרְע טָבָא
 יִתְרַמֵּי עַדְבָּה וְאַחַסְנָתָה תְּהִי מְעַבְדָּא פִּירִין יְהוּן

וּבִאֲחֻסְנֵתָהּ יִתְבְּנִי מִקְדָּשָׁא בְּצַפְרָא וּבַפְּנֵי יְהוֹן
 מְקַרְבִּין כְּהֵנִיא קְרַבְנָא וּבְעֵדוֹן רַמְשָׁא יְהוֹן מְפַלְגִין
 מוֹתֵר חוֹלְקֵהוֹן מִשְׂאֵר קְדֻשְׁיָא: כֹּה כָּל־אֱלֹהִים
 שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עֶשְׂרִי וְזֹאת אֲשֶׁר־דָּבַר
 לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ
 בָּרַךְ אֹתָם: כָּל־אֱלֹהִים שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עֶשְׂרִי
 וְזֹאת אֲשֶׁר־דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ
 אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בָּרַךְ אֹתָם: כָּל אֵלִין שְׁבִטֵיָא
 דְיִשְׂרָאֵל תְּרִין עֶסֶר וְדָא דְמִלִּיל לְהוֹן אֲבוּהוֹן
 וּבְרִיךְ יְתֵהוֹן גְּבֵר דִּי כְּבִרְכַתָּהּ בָּרַךְ יְתֵהוֹן:
 כֹּה וַיְצַו אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲנִי נֹאכַף אֶל־עַמִּי
 קָבְרוּ אֹתִי אֶל־אֲבֹתַי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדֵה
 עַפְרוֹן הַחֲתִי: וַיְצַו אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲנִי נֹאכַף
 אֶל־עַמִּי קָבְרוּ אֹתִי אֶל־אֲבֹתַי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר
 בְּשֹׁדֵה עַפְרוֹן הַחֲתִי: וּפְקֹד יְתֵהוֹן וְאָמַר לְהוֹן אָנָּה
 מִתְּפַגְּשׁ לְעַמִּי קָבְרוּ יְתִי לְנֹת אֲבֹהֵי בְּמַעְרַתָּא דִּי
 בַּחֲקֵל עַפְרוֹן חֲתָא: ל בְּמַעְרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדֵה
 הַמְּכַפְלָה אֲשֶׁר־עַל־פְּנֵי מִמְרָא בְּאַרְץ כְּנַעַן
 אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹרָהִם אֶת־הַשְּׂדֵה מֵאֵת עַפְרוֹן
 הַחֲתִי לְאַחֻזַּת־קָבְרִי: בְּמַעְרָה אֲשֶׁר בְּשֹׁדֵה
 הַמְּכַפְלָה אֲשֶׁר־עַל־פְּנֵי מִמְרָא בְּאַרְץ כְּנַעַן אֲשֶׁר
 קָנָה אֲבֹרָהִם אֶת־הַשְּׂדֵה מֵאֵת עַפְרוֹן הַחֲתִי
 לְאַחֻזַּת־קָבְרִי: בְּמַעְרַתָּא דִּי בַּחֲקֵל כְּפֻלְמָא דִּי עַל
 אֲפִי מִמְרָא בְּאַרְעָא דְכְּנַעַן דִּי זְכוֹן אֲבֹרָהִם יְת
 חֲקֵלָא מִן עַפְרוֹן חֲתָאָה לְאַחְסֵנַת קְבוּרָא: לֹא שְׁמָה
 קָבְרוּ אֶת־אֲבֹרָהִם וְאֵת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ שְׁמָה
 קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רַבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשְׁמָה
 קָבְרֵתִי אֶת־לֵאָה: שְׁמָה קָבְרוּ אֶת־אֲבֹרָהִם וְאֵת
 שְׂרָה אִשְׁתּוֹ שְׁמָה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רַבְקָה
 אִשְׁתּוֹ וְשְׁמָה קָבְרֵתִי אֶת־לֵאָה: פִּמָּן קָבְרוּ יְת
 אֲבֹרָהִם וְיְת שְׂרָה אֶתְתָּהּ פִּמָּן קָבְרוּ יְת יִצְחָק וְיְת
 רַבְקָה אֶתְתָּהּ וּפִמָּן קָבְרִית יְת לֵאָה: לֹא מִקְנֵה
 הַשְּׂדֵה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת: מִקְנֵה
 הַשְּׂדֵה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת: זְבִינֵי

מוֹדוֹן וּמְבָרְכִין עֲלֵיהוֹן: ס כֹּה בְּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן
 פֶּרֶת עֲלֵי־עֵין בְּנוֹת צַעְדָּה עֲלֵי־שׁוּר: בֶּן פֶּרֶת
 יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עֲלֵי־עֵין בְּנוֹת צַעְדָּה עֲלֵי־שׁוּר: בְּרִי
 דִּיסְגֵי יוֹסֵף בְּרִי דִּיתְבָּרַךְ כְּגִפְן דְּנִצְיִב עַל עֵינָא
 דְּמֵיָא תְּרִין שְׁבִטֵין יְפִקוֹן מִבְּנוּהֵי יְקַבְלוֹן חוֹלְקָא
 וְאַחְסֵנָתָא: כֹּה וַיְמַרְרֵהוּ וְרָבּוּ וַיִּשְׁטַמְּהוּ בְּעַלְי
 חֲצִיִּים: וַיְמַרְרֵהוּ וְרָבּוּ וַיִּשְׁטַמְּהוּ בְּעַלְי חֲצִיִּים:
 וְאַתְמַרְרוּ יְתָהּ וְנִקְמוּהֵי וְאַעֲיָקוּ לָהּ גְּבָרִין גְּבָרִין
 בְּעַלְי פְּלִגּוּתָא: כֹּה וַתֵּשֶׁב בְּאִיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְּזוּ
 זְרַעֵי יְדִיו מִדִּי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשֵּׁם רָעָה אֲבִן
 יִשְׂרָאֵל: וַתֵּשֶׁב בְּאִיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְּזוּ זְרַעֵי יְדִיו מִדִּי
 אֲבִיר יַעֲקֹב מִשֵּׁם רָעָה אֲבִן יִשְׂרָאֵל: וְתַבַּת בְּהוֹן
 נְבִיאוּתָהּ עַל דְּקִיס אֲוִרְיָתָא בְּסִתְרָא וְשׁוּי בְּתוּקָפָא
 רוּחְצִנָּה כְּכֹן יְתַרְמָא דְּהַב עַל דְּרַעוּהֵי וְאַחְסִין
 מְלֻכוּתָא וְתַקִּיף דָּא תּוֹת לָהּ מִן קְדָם אֵל תְּקִיפָא
 דִּיעֲקֹב דִּי בְּמִימְרָה זֶן אֲבָהוֹן וּבְנִין זֶרְעָא
 דְיִשְׂרָאֵל: כֹּה מֵאֵל אֲבִיר וַיַּעֲזוֹרְךָ וְאֵת שְׂדֵי
 וַיְבָרְכֶךָ בְּרִכַּת שְׁמוֹם מַעַל בְּרִכַּת תְּהוֹם רַבְּצַת
 תַּחַת בְּרִכַּת שְׂדִים וְרַחֵם: מֵאֵל אֲבִיר וַיַּעֲזוֹרְךָ וְאֵת
 שְׂדֵי וַיְבָרְכֶךָ בְּרִכַּת שְׁמוֹם מַעַל בְּרִכַּת תְּהוֹם רַבְּצַת
 תַּחַת בְּרִכַּת שְׂדִים וְרַחֵם: מִימַר אֱלֹהָא דְאַבְרָם יְהִי
 כְּסַעְדָּךָ וְיֵת שְׂדֵי וַיְבָרְכֶכָּ בְּרַכְּוֹן דְּנַחְתָּן מִשְׁלָא
 דְּשִׁמְיָא מְלַעֲלָא בְּרַכְּוֹן דְּנַגְדוֹן מִמַּעַמְקֵי אַרְעָא
 מְלַרְע בְּרַכְתָּא דְאַבְרָם וְדֹאמֶךָ: כֹּה בְּרִכַּת אֲבִיר
 גְּבָרוּ עַל־בְּרִכַּת הוֹרֵי עַד־תַּאֲוֹת גְּבַעַת עוֹלָם
 תְּהִיִּין לְרֵאשׁ יוֹסֵף וְלִקְדָּךְ גְּזִיר אַחִיו: בְּרִכַּת
 אֲבִיר גְּבָרוּ עַל־בְּרִכַּת הוֹרֵי עַד־תַּאֲוֹת גְּבַעַת עוֹלָם
 תְּהִיִּין לְרֵאשׁ יוֹסֵף וְלִקְדָּךְ גְּזִיר אַחִיו: בְּרַכְתָּא
 דְאַבְרָם יְתוֹסְפֹן עַל בְּרַכְתָּא דִּילִי בְּרִיכוּ אֲבֹהֵי
 דְחַמִּידוּ לְהוֹן בְּרַכְבֵּיָא דְמִן עֲלֵמָא יְהוֹזֵן כָּל אֵלִין
 לְרִישָׁא דִּיוֹסֵף וְלִגְבָרָא פְּרִישָׁא דְאַחוּהֵי: פ
 שִׁישׁ כֹּה בְּנִימִין זָאב יִמְרָף בְּבִקְרָא יֹאכַל עַד וְלַעֲרֹב
 יִחַלֵּק שְׁלָל: בְּנִימִין זָאב יִמְרָף בְּבִקְרָא יֹאכַל עַד
 וְלַעֲרֹב יִחַלֵּק שְׁלָל: בְּנִימִין בְּאַרְעָה תִּשְׂרִי שְׁכֻנָּתָא

דאתקנית לי בארעא דכנען תמן תקברנני וכען
אסק פען ואקבר ית אבא ואיתוב: ויאמר
פרעה עלה וקבר את־אביך באשר השביעך:
ויאמר פרעה עלה וקבר את־אביך באשר
השביעך: ואמר פרעה סק וקבור ית אבונך כמא
דקיים עלך: ויעל יוסף לקבר את־אביו ויעלו
אתו כל־עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני
ארץ־מצרים: ויעל יוסף לקבר את־אביו ויעלו
אתו כל־עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ־
מצרים: וסליק יוסף למקבר ית אבוהי וסליקו
עמה כל עבדי פרעה סבי ביתה וכל סבי ארעא
דמצרים: ה וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק
טפס וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן: וכל בית
יוסף ואחיו ובית אביו רק טפס וצאנם ובקרם
עזבו בארץ גשן: וכל בית יוסף ואחיו ובית
אבוהי לחוד טפלהון וענהון ותורהון שיקו
בארעא דגשן: ט ויעל עמו גם־רכב גם־פרשים
ויהי המחנה כבוד מאד: ויעל עמו גם־רכב
גם־פרשים ויהי המחנה כבוד מאד: וסליקו עמה
אף רתפין אף פרשין והנה משריתא סגיאה
לחדא: ויבאו עד־גרון האטד אשר בעבר
הירדן ויספדו־שם מספד גדול וכבוד מאד
ויעש לאביו אבל שבעת ימים: ויבאו עד־גרון
האטד אשר בעבר הירדן ויספדו־שם מספד גדול
וכבוד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים: ואתו
עד בית אדרי דאטד די בעברא דירדנא וספדו
תמן מספד רב ומקיף לחדא ועבד לאבוהי אכלא
שבעא יומין: י וירא יושב הארץ הפנעני
את־האבל בגרון האטד ויאמרו אבל־כבוד זה
למצרים על־פן קרא שמה אבל מצרים אשר
בעבר הירדן: וירא יושב הארץ הפנעני את־
האבל בגרון האטד ויאמרו אבל־כבוד זה למצרים
על־פן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן:
וחזא יתב ארעא כנענאה ית אכלא בבית אדרי

חקלא ומערתא די בה מן בני חתאה: ל ויכל
יעקב לצות את־בניו ויאסף רגליו אלהמטה
ויגוע ויאסף אל־עמיו: ויכל יעקב לצות את־בניו
ויאסף רגליו אלהמטה ויגוע ויאסף אל־עמיו:
ושיצי יעקב לפקדא ית בנוהי וכנש רגלוהי
לערסא ואתנגיד ואתכניש לעמה: א ויפל יוסף
על־פני אביו ויבך עליו וישקלו: ויפל יוסף
על־פני אביו ויבך עליו וישקלו: ויפל יוסף על
אפי אבוהי ובכא עלוהי ונשק לה: ב ויצו יוסף
את־עבדיו את־הרפאים לחנט את־אביו
ויחנטו הרפאים את־ישראל: ויצו יוסף את־
עבדיו את־הרפאים לחנט את־אביו ויחנטו
הרפאים את־ישראל: ופקיד יוסף ית עבדוהי ית
אסותא למחנט ית אבוהי ויחנטו אסותא ית
ישאל: ג וימלאו־לו ארבעים יום פן ימלאו
ימי החנטים ויכפו אתו מצרים שבעים יום:
וימלאו־לו ארבעים יום פן ימלאו ימי החנטים
ויכפו אתו מצרים שבעים יום: ושלמו לה
ארבעין יומין ארי פן שלימו יומי חנטיא וככו
יתה מצראי שבעין יומין: ד ויעברו ימי בכיתו
וידבר יוסף אל־בית פרעה לאמר אמנא
מצאתי חן בעיניכם דברו־נא באזני פרעה
לאמר: ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל־בית
פרעה לאמר אמנא מצאתי חן בעיניכם
דברו־נא באזני פרעה לאמר: ועברו יומי בכיתה
ומליל יוסף עם בית פרעה למימר אם פען
אשכחית רחמין בעיניכון מלילו כען קדם פרעה
למימר: ה אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת
בקברי אשר פריתי לי בארץ כנען שמה
תקברני ועתה אעלה־נא ואקברה את־אבי
ואשובה: אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת
בקברי אשר פריתי לי בארץ כנען שמה תקברני
ועתה אעלה־נא ואקברה את־אבי ואשובה:
אבא קיים עלי למימר הא אנא מאית בקברי

אחיד וחפאתם כִּירְעָה גְמֻלוֹךְ וְעַתָּה שָׂא נָא
 לִפְשַׁע עַבְדִּי אֱלֹהֵי אֲבִיךָ וַיְבַךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם
 אֵלָיו: כִּדִּין תִּמְרוֹן לְיוֹסֵף בִּבְעוּ שְׂבוּק פֶּעַן
 לַחֹבָא אַחִיד וְלַחֲטָאָהוֹן אַרִי בִישְׁתָּא גְמֻלוֹךְ
 וְכַעַן שְׂבוּק פֶּעַן לַחֹבָא עַבְדִּי אֱלֹהָא דְאֲבוּךָ
 וּבְכָא יוֹסֵף בְּמַלְלוּתְהוֹן עִמָּה: י' וַיִּלְכֹּד גַּם־אֲחִיו
 וַיַּפְלֹ לַפְּנֵיו וַיֹּאמְרוּ הֲנֵנוּ לָךְ לְעַבְדִּים: וַיִּלְכֹּד
 גַּם־אֲחִיו וַיַּפְלֹ לַפְּנֵיו וַיֹּאמְרוּ הֲנֵנוּ לָךְ לְעַבְדִּים:
 וַאֲזַלוּ אַף אַחוּהִי וַנְּפֹלוּ קַדְמוּהִי וַאֲמְרוּ הָא
 אֲנַחְנָא לָךְ לְעַבְדִּין: י"ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף
 אֱלֹהִים אֱלֹהֵי אֲנִי: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי אֲנִי:
 וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף לֹא תִדְחַלּוּן אַרִי דַחְלָא דַיִי אָנָא:
 כ' וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבָה
 לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֶׂה פְּיֹם הַיְהוָה לְהַחֲיִת עַם־רַב:
 וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבָה לְטֹבָה
 לְמַעַן עֲשֶׂה פְּיֹם הַיְהוָה לְהַחֲיִת עַם־רַב: וְאַתּוֹן
 חֲשַׁבְתוֹן עָלַי בִישָׂא מִן קֳדָם יי אַתְחַשְׁבַת לְטָבָא
 כִּדִּיל לְמַעַבְדַּד כְּיוֹמָא הַדִּין לְקִיָּמָא עִם סָגִי:
 שְׁבִיעֵי כֹא וְעַתָּה אֱלֹהֵי אֲבִיךָ אֲנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם
 וְאַתְּמַפְכֶם וַיִּנְחַם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עֲלֵיהֶם:
 וְעַתָּה אֱלֹהֵי אֲבִיךָ אֲנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאַתְּ
 מַפְכֶם וַיִּנְחַם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עֲלֵיהֶם: וְכַעַן לֹא
 תִדְחַלּוּן אָנָּא אַזּוֹן יִתְכוּן וְיִת טַפְלְכוּן וַיִּנְחַם וְתַהוֹן
 וּמִלַּל תַּנְחוּמִין עַל לְבַהוֹן: כ"ב וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף
 בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְהִי יוֹסֵף מֵאָה וְעֶשְׂרִי
 שָׁנִים: וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְהִי
 יוֹסֵף מֵאָה וְעֶשְׂרִי שָׁנִים: וַיִּתֵּיב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא
 וּבֵית אָבִוּהִי וַיָּחִי יוֹסֵף מֵאָה וְעֶסְרִי שָׁנִים:
 מִפְטוֹר כ"ג וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי
 מְכִיר בֶן־מְנַשֶּׁה יָלְדוּ עַל־בְּרָכִי יוֹסֵף: וַיֵּרָא יוֹסֵף
 לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶן־מְנַשֶּׁה יָלְדוּ
 עַל־בְּרָכִי יוֹסֵף: וַחֲזָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵין תְּלִיתַאֲיִן
 אַף בְּנֵי מְכִיר בֶר מְנַשֶּׁה אַתִּילִידוּ וְרַבֵי יוֹסֵף:

דְאָטַד וַאֲמְרוּ אָבִל תְּקִיף דִּין לְמִצְרַאי עַל כֵּן קָרָא
 שְׂמָה אָבִל מִצְרַיִם דִּי עַבְרָא דִּירוּדְנָא: י"ג וַיַּעֲשׂוּ
 בְנֵיו לֹא כֵּן פֶּאֶשֶׁר צוּם: וַיַּעֲשׂוּ בְנֵיו לֹא כֵּן פֶּאֶשֶׁר
 צוּם: וְעַבְדוּ בְנוּהִי לֵה כֵּן כְּמָא דִּי פִקְדוֹנוּן:
 י"ד וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בְנֵיו אֶרְצָה כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ
 בְּמַעַרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אֲבִרְהָם
 אֶת־הַשְּׂדֵה לְאַחֲזַת־קָבֶר מֵאֵת עֶפְרָן הַחֲתָי
 עַל־פְּנֵי מִמְרָא: וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בְנֵיו אֶרְצָה כְּנָעַן
 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּמַעַרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה
 אֲבִרְהָם אֶת־הַשְּׂדֵה לְאַחֲזַת־קָבֶר מֵאֵת עֶפְרָן
 הַחֲתָי עַל־פְּנֵי מִמְרָא: וַיִּנְטְלוּ יְתֵה בְנוּהִי לְאַרְעָא
 דְכְנַעַן וַיִּקְבְּרוּ יְתֵה בְּמַעַרַת חֲקַל כְּפֶלְתָא דִּי זֶבֶן
 אֲבִרְהָם יֵת חֲקַלָא לְאַחְסַנַת קְבוּרָא מִן עֶפְרָן
 חֲתָמָה עַל אִפִּי מִמְרָא: י"ד וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה
 הוּא וְאֲחִיו וְכָל־הָעֹלָם אֹתוֹ לְקָבֶר אֶת־אָבִיו
 אַחֲרֵי קְבֻרָתוֹ אֶת־אָבִיו: וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה הוּא
 וְאֲחִיו וְכָל־הָעֹלָם אֹתוֹ לְקָבֶר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי
 קְבֻרָתוֹ אֶת־אָבִיו: וַתֵּב יוֹסֵף לְמִצְרַיִם הוּא וְאֲחוּהִי
 וְכָל דְסָלִיקוּ עִמָּה לְמַקְבֵר יֵת אָבוּהִי בְּתַר דְקָבֶר
 יֵת אָבוּהִי: ט"ו וַיֵּרָאוּ אַחֲרֵי־יוֹסֵף בִּירְמַת אֲבִיָּהֶם
 וַיֹּאמְרוּ לֹא יִשְׁמַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יֵשִׁיב לָנוּ אֵת
 פְּלִי־הָרְעָה אֲשֶׁר גְּמַלְנוּ אֹתוֹ: וַיֵּרָאוּ אַחֲרֵי־יוֹסֵף
 בִּירְמַת אֲבִיָּהֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא יִשְׁמַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב
 יֵשִׁיב לָנוּ אֵת פְּלִי־הָרְעָה אֲשֶׁר גְּמַלְנוּ אֹתוֹ: וַחֲזוּ
 אַחֵי יוֹסֵף אַרִי מֵיַת אָבוּהוֹן וַאֲמְרוּ דְלִמָּא יִטַר
 לָנָא דְכַבְּו יוֹסֵף וְאַתְבָּא יִתֵּיב לָנָא יֵת כָּל בִּישְׁתָּא
 דִּי גְמַלְנָא יְתֵה: ט"ז וַיִּצְוּ אֱלֹהֵי־יוֹסֵף לְאֹמַר אֲבִיךָ
 צֹוָה לְפָנָי מוֹתוֹ לְאֹמַר: וַיִּצְוּ אֱלֹהֵי־יוֹסֵף לְאֹמַר
 אֲבִיךָ צֹוָה לְפָנָי מוֹתוֹ לְאֹמַר: וּפְקִידוֹ לְוַת יוֹסֵף
 לְמִימַר אָבוּךָ פִּקְדַת קֳדָם מוֹתָה לְמִימַר: י"ח כֹּה־
 תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחִיד
 וְחַפְאָתְם כִּירְעָה גְמֻלוֹךְ וְעַתָּה שָׂא נָא
 לִפְשַׁע עַבְדִּי אֱלֹהֵי אֲבִיךָ וַיְבַךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם
 אֵלָיו: כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע

והעלתם את עצמותי מזה: וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמותי מזה: ואומי יוסף ית בני ישראל למימר מדבר דכיר ? ? תכון ותסקון ית גרמי מפא: ט וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחננו אתו ויישם בארון במצרים: וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחננו אתו ויישם בארון במצרים: ומית יוסף בר מאה ועשר שנים ויחננו יתה ושמויה בארונא במצרים: חוק חוק ונתחוק פ"ה פסוקים, פ"ה אל פה סימן.

כ ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב: ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב: ואמר יוסף לאחוזי אנא מאית וי מדבר דכיר תכון ויסק תכון מן ארעא תדא לארעא די קים לאברהם ליצחק וליעקב: כה וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם

הפטרה לפרשת ויחי במלכים א פרק ב

ב וינקבו וימירדו למות ויצו את שלמה בנו לאמר: כ אנכי הלך בדרך כל הארץ וחזקת והיית לאיש: ג ושמרת את משמרת | יהוה אלהיך ללכת בדרךיו לשמור חקתיו מצותיו ומשפטיו ועדותיו ככתוב בתורת משה למען תשפיל את כל אשר תעשה ואת כל אשר תפנה שם: ד למען יקים יהוה את דברו אשר דבר עלי לאמר אם ישמרו בניך את דרפם ללכת לפני באמת בכל לבכם ובכל נפשם לאמר לא יפרת לך איש מעל כפא ישראל: ה וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה אשר עשה לשני שרי צבאות ישראל לאבנר בן נר ולעמישא בן יתור ויהרגם וישם דמי מלחמה בשלם ויתן דמי מלחמה בחגרתו אשר במתניו ובגולו אשר ברגליו: ונעשית כחכמתך ולא תורד שיבתו בשלם שאל: ו ולבני ברולי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחך כי כן קרבו אלי בברחי מפני אבשלום אחיך: ה והנה עמך שמעי בן גרא בן הימיני מבחרים והוא קללני קללה נמרצת ביום לבתי מחנים והוא ירד לקראתי הירדן ואשבע לו ביהוה לאמר אם ימיתך בחרב: ט ועתה אל תנקהו כי איש חכם אתה וידעת את אשר תעשה לו והורדת את שיבתו בדם שאל: וישכב דוד עם אבתיו ויקבר בעיר דוד: ז והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלים מלך שלשים ושלש שנים: ח ושלמה ישב על כסא דוד אביו ותכן מלכתו מאד:

לכות אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

חב"ד
כל הלכ ללל אחד

צעירי
אגודת
חב"ד



עם זכו שיפניא

מבצע ענקה!

ללימוד משיח וגאולה
בקהילות אנ"ש



בכל שבוע נציג
ממשתתפי
השיעורים
יזכה בכרטיס
טיסה לרבי



← מבצע הלימוד החל מיום הבהיר יו"ד שבט →